

**Prognoza Oddziaływania
Na Środowisko
Projektu Lokalnego Programu
Rewitalizacji
Gminy Piaski na lata 2016-2020 z
perspektywą do roku 2023**

Autor:

Małgorzata Langiewicz

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Unia Europejska
Fundusz Spójności

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie	4
1.	Podstawa prawna i cel opracowania Prognozy	4
1.2.	Zawartość merytoryczna Prognozy	4
1.3.	Metodologia wykonania Prognozy	6
2.	Analiza zawartości Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020 z perspektywą do roku 2023	7
2.1.	Zawartość i cele Lokalnego Programu Rewitalizacji	7
2.2.	Powiązania Lokalnego Programu Rewitalizacji z innymi dokumentami	11
2.2.1	Poziom wspólnotowy	11
2.2.2	Poziom krajowy	12
2.2.3	Poziom regionalny	13
3.	Opis stanu środowiska naturalnego Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	15
3.1.	Istniejący stan środowiska	15
3.1.1	Powietrze atmosferyczne	15
3.1.2	Wody powierzchniowe	16
3.1.3	Wody podziemne	20
3.1.4	Hałas	21
3.1.5	Promieniowanie elektromagnetyczne	25
3.1.6	Budowa geologiczna i gleba	26
3.1.7	Warunki klimatyczne	27
3.1.8	Ochrona przyrody i roślinności	27
3.1.9	Zabytki i dobra materialne	30
4.	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023	30
5.	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas jego opracowania	31
5.1.	Ocena spójności celów Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 z celami ustanowionymi w dokumentach rangi	31

międzynarodowej

5.2	Ocena spójności celów Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 z celami ustanowionymi w dokumentach krajowych	36
6.	Przewidywane oddziaływanie na środowisko	37
6.1.	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	37
6.2	Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami.	41
6.3.	Oddziaływania wtórne i skumulowane	52
6.4	Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru	54
7.	Niedostatki i braki materiałów utrudniające ocenę szkodliwego oddziaływania na środowisko ustaleń projektowanego dokumentu	55
8.	Transgraniczne oddziaływanie na środowisko	55
9.	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023	56
10.	Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023	56
11.	Streszczenie w języku niespecjalistycznym	58
12.	Spis tabel	62
13.	Oświadczenie	

1. Wprowadzenie

1.1. Podstawa prawna i cel opracowania Prognozy

Podstawę prawną sporządzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023”, zwanej dalej Prognozą jest art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (*tekst jednolity z dnia 9 lutego 2016 roku Dz. U. poz. 353*) (*ustawa OOS*). Artykuł ten zobowiązuje organy administracji opracowujące projekty polityk, strategii, planów lub programów do przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to ze stosowaniem w prawodawstwie polskim postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty: „strategii rozwoju regionalnego (...) polityki, strategii, plany lub programy dotyczące w szczególności przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, gospodarki przestrzennej, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystania terenu, opracowywane lub przyjmowane przez organy administracji (...) polityk, strategii, planów lub programów, których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000”.

Nadrzędnym celem Prognozy jest określenie potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić po wdrożeniu zapisów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023 zwanego dalej LPR, jak również sformułowanie zaleceń o charakterze przeciwdziałania lub minimalizacji dla wszelkich jego negatywnych oddziaływań. Prognoza winna wspierać proces decyzyjny dla realizacji inwestycji ingerujących w stan środowiska.

Celem przeprowadzenia niniejszej Prognozy było:

- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia zagadnień ochrony środowiska we wszystkich częściach Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023
- ocena potencjalnych skutków środowiskowych wdrażania zapisów Programu.

1.2. Zawartość merytoryczna Prognozy

Zgodnie z art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, ocena powinna:

- 1) zawierać:
 - a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
 - b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy,
 - c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
 - d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
 - e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- 2) określać, analizować i oceniać:
 - a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
 - d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy,
- 3) przedstawiać:
 - a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
 - b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności

1.3. Metodologia wykonania Prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko powstała w wyniku analizy treści projektu LPR i oceny jaki będzie wpływ na środowisko realizacji określonych w niej kierunków działań. W prognozie uwzględniono m.in. wpływ na różnorodność biologiczną, zwierzęta, siedliska przyrodnicze, obszary chronione na podstawie ustawy o ochronie przyrody, w tym na obszary Natura 2000, zdrowie ludzi, krajobraz, zabytki etc.

Podczas prac nad prognozą przyjęto, że wszystkie realizowane w ramach kierunków działań przedsięwzięcia inwestycyjne będą spełniały wszelkie określone obowiązującym prawem wymagania i będą zastosowane najnowsze technologie i techniki. Posłużono się metodą ekspercką oraz metodą analogii, czyli podobieństwa zjawisk.

Celem przeprowadzonej analizy jest ocena czy i w jaki sposób działania ujęte w LPR mogą oddziaływać na środowisko. W pierwszej części przeprowadzona została analiza czy i w jakim zakresie zapisy ujęte w LPR będą wspierały realizację celów umieszczonych w dokumentach strategicznych powiązanych z niniejszym dokumentem, sporządzonych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Następnie na podstawie dokonanej oceny stanu środowiska zdefiniowano główne problemy w zakresie ochrony środowiska. Określono też wnioski w kontekście braku realizacji LPR. W drugiej części dokonano identyfikacji potencjalnych oddziaływań poszczególnych projektów. Na tym etapie posłużono się macierzą relacyjną elementów środowiska i przyjętych projektów przewidzianych do realizacji w ramach LPR, przedstawiającą w skondensowanej postaci możliwe oddziaływanie na środowisko. Występowanie wzajemnego oddziaływania pomiędzy składnikami przeciwstawnych osi opisywano za pomocą określonych symboli, które zostały opisane poniżej:

(+) realizacja projektu spowoduje pozytywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(-) realizacja projektu spowoduje negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(0) realizacja projektu nie wpłynie w sposób zauważalny na analizowane zagadnienie,

(+/-) realizacja projektu może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływania i skutki w zakresie analizowanego zagadnienia,

(N) brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania i skutków - są one zależne od wyboru szczegółowych rozwiązań lub innych niemożliwych obecnie do przewidzenia i uwzględnienia w symulacji, uwarunkowań.

Kolejnym etapem sporządzenia LPR było przedstawienie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji LPR. Następnie przedstawiono metody monitoringu realizacji LPR oraz sporządzono streszczenie w języku niespecjalistycznym.

2. Analiza zawartości Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023

2.1. Zawartość i cele Lokalnego Programu Rewitalizacji

Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji dla gminy Piaski nie jest dokumentem planistycznym, o którym mówi *art. 46 pkt. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (ooś)*, ani dokumentem sektorowym, które wymienia *art. 46 pkt. 2 ustawy ooś*. Dlatego dla projektu dokumentu należało rozpatrzyć potrzebę przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w trybie *art. 47 ustawy ooś*, który mówi, iż „przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione w art. 46, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt dokumentu stwierdzi, że wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub że realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko”.

Prognoza opracowana została zgodnie z zakresem problemowym wynikającym z *art. 51 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie...*, który to precyzuje schemat formalnej i merytorycznej zawartości prognozy oddziaływania na środowisko oraz wymagany zakres analiz i ocen. W ramach opracowania przedstawiono ogólną charakterystykę ustaleń zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji oraz powiązania programu z innymi obowiązującymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi. W opracowaniu zawarto ocenę istniejącego stanu środowiska naturalnego, krajobrazowego i kulturowego, a także wpływ realizacji ustaleń programu na ich funkcjonowanie. Zgodnie z procedurą zawartą w ustawie ooś, otrzymano uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości przygotowywanej prognozy oddziaływania na środowisko z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie oraz z Lubelskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Lublinie.

Lokalne Programy Rewitalizacji w obecnym okresie programowania Unii Europejskiej zyskały nowe podstawy formalno-prawne. Wraz z wejściem w życie Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. 2015 poz. 1777) doprecyzowano zakres zadań własnych gminy w obszarze działań rewitalizacyjnych. Zmiana ta nie wprowadza nowego zadania własnego gminy, obciążając ją obowiązkami dotychczas nierealizowanymi, lecz jedynie sankcjonuje i porządkuje obecnie istniejący stan faktyczny w tym zakresie. Lokalny Program Rewitalizacji dla gminy Piaski na lata 2016 – 2020, z perspektywą do roku 2023 ma znaczenie strategiczne i planistyczne. Dokument ten zawiera kluczowe, z punktu widzenia lokalnej społeczności oraz władz gminy, projekty rewitalizacyjne. Dodatkowo Program stanowi narzędzie kontroli i koordynowania realizacji zadań dla osiągnięcia celów stawianym rewitalizacji. Podejmowane w interesie publicznym działania dotyczą skoordynowanego procesu przemian przestrzennych, technicznych, społecznych i ekonomicznych, których celem jest przywrócenie funkcjonalności poszczególnych terenów i stworzenie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego i społecznego na wskazanych obszarach.

Przesłanki tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji związane są głównie ze zmianami zachodzącymi:

- w sferze realnej:

- rosnącą presją globalną na większą koncentrację i specjalizację, zarówno w wymiarze tematycznym, jak i terytorialnym, przy wykorzystaniu potencjałów, decydujących o przewadze konkurencyjnej obszaru,
 - rosnącym znaczeniem dostępności dóbr i usług o podstawowym znaczeniu dla rozwoju społeczno-gospodarczego, przy postępującym jednocześnie procesie przekształceń w systemie osadniczym,
 - wzrastającą rolę ośrodków miejskich w dostarczaniu usług publicznych i generowaniu trwałych miejsc pracy,
 - zachodzącymi przemianami funkcjonalnymi obszarów wiejskich oraz ich wysokim, wciąż niedostatecznie wykorzystywanym, potencjałem,
- w sferze regulacyjnej, na którą składa się grupa przesłanek, uzasadniających formalną potrzebę tworzenia LPR:
- zapewnienie spójności pomiędzy strategią lokalną, a celami dokumentów strategicznych na poziomie wspólnotowym, krajowym i regionalnym, w szczególności z celami Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020 oraz Strategią Rozwoju Kraju do 2030, Koncepcją Przestrzennego Zagospodarowania Kraju do 2030, Średniookresową Strategią Rozwoju Kraju do 2020 oraz zintegrowanymi, krajowymi strategiami rozwoju, w tym głównie Krajową Strategią Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie; a także Strategią Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020,
 - określenie założeń niezbędnych dla wdrożenia koncepcji spójności terytorialnej, podyktowane jest również uregulowaniami prawnymi, zawartymi w Ustawie o samorządzie gminy oraz Ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju i Ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

W kolejnych rozdziałach przedstawione zostały następujące zagadnienia:

- **Delimitacja Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023**

Program Rewitalizacji zawiera delimitację obszarów zdegradowanych. Analiza wskaźników jednorodnych dla całej gminy pozwoliła zidentyfikować obszary, na których występuje stan kryzysowy oraz wyznaczyć obszar zdegradowany na terenie gminy Piaski, który swoim zasięgiem obejmuje cztery podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic. Obszar rewitalizacji obejmuje tylko część obszaru zdegradowanego i cechuje go szczególna koncentracja negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej ale i w innych sferach (tj. gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej). W skład ww. obszaru wchodzi trzy podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic obejmujące:

- Podobszar I: Bystrzejowice Drugie, powierzchnia – 462 ha, liczba ludności – 518 osób;
- Podobszar II: Obszar I i II (miasto Piaski), Giełczew i Gardzienice Drugie, powierzchnia – 1 675 ha, liczba ludności – 2 173 osób;
- Podobszar III: Brzezice, powierzchnia – 897 ha, liczba ludności – 444 osób.

- **Pozycja wyjściowa LPR**

W rozdziale pozycję wyjściową LPR opisano wykorzystując szczegółową charakterystykę obszaru w zakresie położenia i podziału administracyjnego, infrastruktury komunikacyjnej, walorów przyrodniczo-krajobrazowych, kulturowych oraz wykorzystania turystycznego. W przedmiotowym rozdziale przeprowadzono diagnozę obszaru w celu określenia dalszego rozwoju głównej funkcji obszaru oraz określenia funkcji wspomagających.

Rozdział podzielono na 6 bloków tematycznych:

- Środowisko naturalne
 - Budowa geologiczna i rzeźba terenu
 - Klimat
 - Wody
 - Gleby
 - Ochrona przyrody i roślinność
- Sfera społeczna
 - Potencjał demograficzny
 - Rynek pracy
 - Edukacja
 - Ochrona zdrowia
 - Pomoc społeczna
 - Kultura
- Sfera infrastrukturalna
 - Dostępność komunikacyjna – infrastruktura drogowo - kolejowa
 - Infrastruktura wodno-kanalizacyjna
 - Gospodarka odpadami
 - Infrastruktura mieszkaniowa
 - Infrastruktura energetyczna
 - Infrastruktura teleinformatyczna
- Sfera gospodarcza
 - Sektor rolniczy
 - Sektor pozarolniczy
- Jakość rządzenia i zdolność inwestycyjna samorządów
 - Analiza zdolności inwestycyjnej gminy
 - Analiza skuteczności gminy pod względem pozyskiwania środków z funduszy europejskich
- Współpraca trans graniczna

□ **Lokalny Program Rewitalizacji na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023**

W tym rozdziale przedstawiono hierarchiczny układ celów, składający się z trzech poziomów:

- wizji i zdefiniowanego celu głównego, stanowiącego cel nadrzędny działań strategicznych,
- priorytetów, czyli celów strategicznych, pozwalających na strategiczne ukierunkowanie działań obszaru w dłuższym horyzoncie czasowym,
- celów operacyjnych, uszczegóławiających cele strategiczne i będących podstawą do zaplanowania działań realizacyjnych.

Wizja obszaru rewitalizacji obrazuje stan docelowy gminy w 2023 roku tj. po przeprowadzeniu zaplanowanych działań rewitalizacyjnych, zmierzających do odbudowania oraz nadania mu nowych funkcji.

W 2023 roku obszar rewitalizacji w gminie Piaski będzie obszarem:

- funkcjonalnej i estetycznej przestrzeni tworzącej warunki do zamieszkania, rekreacji i wypoczynku społeczności lokalnej, a także do rozwoju aktywności gospodarczej,
- o zintegrowanej społeczności lokalnej, gdzie racjonalnie będzie kształtowana przestrzeń oraz zapewniona będzie dostępności do infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców,
- otwartym z zagospodarowaną przestrzenią dla potrzeb społecznych mieszkańców oraz do rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał.

Wizja stanu obszaru zdegradowanego wyznaczonego do rewitalizacji obrazuje stan docelowy tego obszaru, po przeprowadzeniu działań rewitalizacyjnych. Głównym efektem działań rewitalizacyjnych będzie ograniczenie negatywnych zjawisk kryzysowych obejmujących głównie sferę społeczną, ale również gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną, a także wzmocnienie wewnętrznego potencjału obszaru rewitalizacji w celu długofalowego ożywienia społeczno-gospodarczego. Kompleksowe i skoncentrowane działania w wyznaczonych podobszarach obszaru rewitalizacji pozwolą na stworzenie dogodnych warunków życia dla lokalnej społeczności oraz przyspieszą rozwój gospodarczy oparty na lokalnych zasobach i potencjałach. Wizja Gminy Piaski dla obszarów rewitalizowanych brzmi następująco:

Obszar rewitalizacji gminy Piaski w 2023 r. jest przyjazną przestrzenią dla integracji i życia lokalnej społeczności, umożliwiającą aktywny wypoczynek mieszkańcom i turystom, stwarzającą warunki rozwoju przedsiębiorczości z zachowaniem konkurencyjności, wykorzystującą lokalne dziedzictwo kulturowe i naturalne z zachowaniem zrównoważonego rozwoju i poszanowaniem środowiska przyrodniczego oraz publiczną przestrzenią funkcjonalną i estetyczną

Realizacji celu głównego „Lokalnego Programu Rozwoju Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 ” służyć będą następujące priorytety strategiczne i cele operacyjne:

Podobszar I : Bystrzejowice Drugie
<ol style="list-style-type: none">1. Aktywizacja mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania2. Pobudzenie aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do rozwoju przedsiębiorczości3. Rozwój infrastruktury zaspokajającej podstawowe potrzeby mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego
Podobszar II: Miasto Piaski (Obszar I i II), Giełczew i Gardzienice Drugie

1. Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej
2. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o zasoby lokalne
3. Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego

Podobszar III: Brzezice

1. Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne
2. Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej
3. Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego

Każdy z priorytetów realizowany będzie poprzez wyodrębnione przedsięwzięcia, złożone z katalogu inwestycji mające na celu uporządkowanie oraz zagospodarowanie przestrzeni, w tym poprawę dotychczasowej funkcji obszaru, a także nadanie mu nowych funkcji. Przedsięwzięcia te pozwolą na wyprowadzenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego pod względem zagospodarowania przestrzennego i poprawy infrastruktury wpływającej na jakość życia mieszkańców.

□ Spójność z dokumentami strategicznymi i planistycznymi

W rozdziale przedstawiono powiązania z obowiązującymi lub aktualnie tworzonymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie wspólnotowym, krajowym oraz regionalnym.

□ System wdrażania i finansowania LPR

W rozdziale opisano podmioty i instrumenty wdrażania strategii oraz zasady i procedury, obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji, obejmujące zarządzanie, monitoring i sprawozdawczość, ewaluację oraz sposób koordynacji działań tych instytucji.

□ System monitorowania i ewaluacji LPR

W rozdziale opisano proces systematycznego zbierania i analizowania ilościowych i jakościowych informacji, dotyczących stanu zaawansowania wdrażania LPR oraz proces oceny efektów realizacji interwencji publicznej, przeprowadzony w oparciu o odpowiednie kryteria, za pomocą odpowiedniej metodologii, w celu poprawy jakości podejmowanych działań ze szczególnym uwzględnieniem celów, jakie interwencja ma realizować.

2.2. Powiązania LPR z innymi dokumentami

Opracowanie projektu Programu Rewitalizacji, wymaga uwzględnienia zasad, priorytetów i celów wyznaczonych przez dokumenty o charakterze międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Istotne jest to, iż wymagania krajowe w znacznej mierze są spójne z wymaganiami ustanowionymi przez Unię Europejską, czy też organizacje międzynarodowe.

2.2.1 Poziom wspólnotowy

Strategia Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Cele wskazane w Programie Rewitalizacji przyczyniają się do zwiększenia spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, tym samym wykazują pełną zgodność z priorytetami Strategii Europa 2020 tj.:

- rozwój inteligentny – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- rozwój zrównoważony – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Realizacja LPR przyczyni się do rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu poprzez wspieranie gospodarki zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną. Należy również podkreślić, że wizja określona w LPR wpisuje się w zasadę zrównoważonego rozwoju, przyczyniając się do aktywizacji ekonomicznej i społecznej obszaru przy jednoczesnym racjonalnym korzystaniu z zasobów przyrodniczych.

2.2.2 Poziom krajowy

Zdefiniowany w LPR cel główny jest spójny z celami głównymi następujących dokumentów:

- Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK): wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów, zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie: Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Jednocześnie Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego postuluje trzy cele polityki regionalnej do 2020 roku. Są one następujące:
 - wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów („konkurencyjność”),
 - budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych („spójność”),
 - tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych, ukierunkowanych terytorialnie („sprawność”).

Priorytety LPR wpisują się we wszystkie trzy przytoczone cele. Prowadzą one do zwiększenia konkurencyjności obszaru poprzez określenie jego funkcji – gospodarczej, przy wykorzystaniu występujących zasobów i współpracy różnych podmiotów. Ponadto poprzez integrację działań, cele wpływają na zwiększenie spójności terytorialnej w układzie regionalnym i krajowym, w szczególności zapewniając możliwość trwałego rozwoju ekonomicznego na terenach marginalizowanych i zdegradowanych. Powyższe kompleksowe podejście do sprawy planowania rozwoju obszaru gminy oraz współpraca z firmami z różnych branż, instytucjami non –profit pozwoli na uzyskanie efektu synergii, polegającego na realizacji działań spójnych i służących osiągnięciu zamierzonych celów, określonych w LPR dla obszaru rewitalizowanego.

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030: Efektywne wykorzystanie przestrzeni kraju i jej terytorialnie zróżnicowanych potencjałów rozwojowych dla osiągania ogólnych celów rozwojowych – konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia, sprawności funkcjonowania państwa oraz spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym i terytorialnym w długim okresie. Projekt LPR wyznacza ramy dla skutecznej interwencji publicznej ukierunkowanej na obszary zdegradowane/ kryzysowe.

➤ Narodowy Plan Rewitalizacji 2022

Głównym celem Narodowego Planu Rewitalizacji jest poprawa warunków rozwoju obszarów zdegradowanych w wymiarze przestrzennym, społecznym, kulturowym i gospodarczym. Realizacji tego celu służyć będzie tworzeniu korzystnych warunków dla prowadzenia rewitalizacji w Polsce i położeniu nacisku na holistyczne, zintegrowane podejście do prowadzenia takich działań.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 zakłada kompleksowe podejście do procesu rewitalizacji integrując działania przestrzenno-środowiskowe, społeczne i gospodarcze, w związku z czym wpisuje się w główne założenia Narodowego Planu Rewitalizacji.

2.2.3 Poziom regionalny

Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 roku)

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 jest spójny pod względem przewidzianych celów i działań z wyznaczonym w Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego Obszarem Strategicznej Interwencji *Nowoczesna Wieś – Obszary rozwoju gospodarki rolniczej*. Cele rewitalizacji wpisują się w przewidziany dla tego obszaru rodzaj interwencji, tj.: wsparcia inicjatyw na rzecz edukacji i podnoszenia kompetencji rolników, wsparcie rozwoju zakładów przetwórstwa, uzupełnienie sieci dróg i wyposażenia w infrastrukturę komunalną oraz zaplecza sanitarnego, rozbudowę i modernizację infrastruktury elektroenergetycznej i gazowej w celu umożliwienia poboru zwiększonej ilości energii ze źródeł rozproszonych.

Gmina Piaski wpisuje się również w OSI *Lubelski Obszar Metropolitalny*, którego granice zostały zdelimitowane w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego. Interwencja na tym obszarze powinna obejmować działania mające na celu zwiększenie zewnętrznej kolejowej i drogowej dostępności komunikacyjnej na kierunkach powiązań z Warszawą, Łodzią (Radomiem), Krakowem (Kielcami), Rzeszowem i Białymstokiem, wewnątrzregionalnej dostępności komunikacyjnej stolicy regionu z innymi miastami województwa oraz w obrębie kształtującego się LOM (m.in. poprzez rozwijanie systemu transportu niskoemisyjnego). Ponadto, interwencja powinna mieć na celu wspieranie działań na rzecz podnoszenia konkurencyjności, dążenia do rozwijania gospodarki niskoemisyjnej, usprawnienie i integrację systemów gospodarki komunalnej, rozwój instytucji nauki i kultury, rozwój i promocję turystyki, kompleksową rewitalizację oraz wspieranie rozwiązań integrujących przestrzeń w zakresie zagospodarowania przestrzennego.

Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 wyznacza do realizacji działania, przyczyniające się do kompleksowej rewitalizacji wyznaczonego obszaru poprzez:

1. Poprawę atrakcyjności przestrzeni i czystości środowiska przyrodniczego,
2. Zaktywizowanie mieszkańców i zintegrowanie społeczności lokalnej,
3. Lepiej funkcjonującą lokalną gospodarkę.

Poprzez powyższe interwencje LPR przyczynia się do osiągnięcia zamierzeń w poszczególnych celach strategicznych Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.).

Strategia Rozwoju Powiatu Świdnickiego na lata 2007-2020

Gmina Piaski należy do powiatu świdnickiego, a więc cele rewitalizacji LPR powinny być zgodne z priorytetowymi obszarami rozwoju wyznaczonymi w Strategii Rozwoju Powiatu Świdnickiego:

Priorytet 1. Podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej i spójności terytorialnej Powiatu poprzez modernizację i rozwój infrastruktury,

Priorytet 2. Inicjowanie i wspieranie procesów restrukturyzacyjnych oraz wzrostu konkurencyjności przedsiębiorstw z terenu Powiatu pod kątem ich zdolności do tworzenia nowych miejsc pracy,

Priorytet 3. Budowa społeczeństwa opartego na wiedzy poprzez wspieranie rozwoju zasobów ludzkich,

Priorytet 4. Rozwój instytucjonalny mający na celu podniesienie sprawności i efektywności administracji samorządowej,

Priorytet 5. Rozwój współpracy międzyregionalnej i międzynarodowej oraz poprawa skuteczności działań promocyjnych.

Wyznaczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji cele koncentrują się na sferze społecznej oraz sferach współwystępujących: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Piaski określa główne kierunki rozwoju przestrzennego. Cele i przedsięwzięcia niniejszego LPR muszą być komplementarne z postanowieniami studium. Celem wiodącym określonym w SUiKZP jest ukształtowanie zrównoważonego rozwoju, osiągnięcie wyższej pozycji ekonomicznej gminy i poprawa warunków życia mieszkańców, przy jednoczesnym zachowaniu zasobów i walorów środowiska kulturowego oraz stabilności procesów w środowisku przyrodniczym. Cele rewitalizacji określone w niniejszym dokumencie są spójne z powyższym celem wiodącym, gdyż postulują rozwój przestrzeni w wymiarze funkcjonalnym (poprawa ładu przestrzennego i stanu środowiska przyrodniczego), społecznym (poprawa dostępności do usług publicznych) i gospodarczym (wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i przedsiębiorczości mieszkańców gminy).

Zintegrowana Strategia Rozwoju OF Szlaku Jana III Sobieskiego w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej

Gmina Piaski, razem z dziesięcioma innymi gminami, tworzy Obszar funkcjonalny Szlaku Jana III, przez co cele rewitalizacji powinny być zgodne z celami ogólnymi Zintegrowanej Strategii Rozwoju OF Szlaku Jana III Sobieskiego w zakresie kształtowania przestrzeni publicznej:

Cel ogólny I Stworzenie spójnej oferty turystycznej.

Cel ogólny II Zaangażowanie społeczności lokalnej w budowie obszaru funkcjonalnego.

Cel ogólny III Poprawa spójności gospodarczej OF w oparciu o wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, bogactw naturalnych i lokalnych zasobów.

Wyznaczone w Lokalnym Programie Rewitalizacji cele koncentrują się na trzech głównych obszarach: przestrzenno-środowiskowym, społecznym i gospodarczym, a zatem wpisują się w powyższe priorytety.

3 Opis stanu środowiska naturalnego Gminy Piaski na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

3.1 Istniejący stan środowiska

W Prognozie przeprowadzono analizę przyrodniczą obszaru rewitalizacji, z uwagi na konieczność określenia oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych na funkcjonowanie środowiska naturalnego. W poszczególnych częściach charakterystyki obszaru odnoszono się do terenu całej Gminy Piaski.

3.1.1 Powietrze atmosferyczne

Na poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu mają wpływ:

- wielkość napływowej i lokalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza,
- warunki klimatyczne,
- topografia terenu,

Brak punktów pomiarowych oraz sieci monitorujących stężenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery na terenie gminy Piaski utrudnia ocenę jakości powietrza. Źródła informacji na temat jakości powietrza pochodzą głównie z raportów Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Lublinie. Średnie dane roczne, dobowe i jednogodzinne stężeń poszczególnych gazów to wynik oszacowania wielkości zanieczyszczeń na podstawie punktów pomiarowych rozlokowanych na terenie regionu lubelskiego. Powietrze atmosferyczne jest czynnikiem, który w sposób bezpośredni decyduje o warunkach życia człowieka. Na terenie gminy tło zanieczyszczeń powietrza kształtują źródła naturalne i antropogeniczne. Źródła naturalne mają główny udział w opadzie pyłu. Są nimi: pola uprawne (z których wywiewany jest pył, w tym pył lessowy, który powstaje w wyniku erozji wietrznej wierzchowin, szczególnie silnej w okresie długotrwałej suszy letniej), roślinność (źródło pyłków roślinnych, których stężenie w powietrzu nasila się w porze kwitnienia traw i drzew) oraz drogi (z których wskutek ruchu samochodowego jest porywany pył). Wśród antropogenicznych źródeł zagrożenia powietrza wymienia się:

- punktowe tzw. emisja punktowa - pochodząca ze źródeł zorganizowanych, powstająca głównie w wyniku energetycznego spalania paliw i przemysłowych procesów technologicznych,
- liniowe tzw. emisja liniowa – komunikacyjna, pochodząca głównie z transportu samochodowego, kolejowego, wodnego i lotniczego, w której poszczególne odcinki drogi rozpatrywane są jako emitory liniowe,
- powierzchniowe tzw. emisja powierzchniowa – której głównym źródłem są paleniska domowe, gromadzenie oraz utylizacja ścieków i odpadów.

Na terenie gminy, poza zanieczyszczeniami powietrza napływającymi na jej teren z terenów ościennych największy udział w zanieczyszczeniu powietrza ma emisja powierzchniowa i w mniejszym stopniu emisja liniowa.

Standardy oceny jakości powietrza określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomu niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. Nr 0 poz. 1031). Teren Gminy należy do lubelskiej strefy oceny jakości powietrza. W poniższych tabelach przedstawiono wyniki oceny i klasyfikacji strefy według kryteriów ochrony zdrowia i roślin.

Tabela nr 1. Klasa strefy uzyskana w ocenie jakości powietrza za 2015 r. dokonanej ze względu na ochronę zdrowia

Nazwa strefy	Kod strefy	Zanieczyszczenia podlegające ocenie											
		C ₆ H ₆	PM _{2,5}	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	CO	Pb	As	Cd	Ni	B/ó/p	O ₃
Lubelska	PL0602	A	C	A	A	C	A	A	A	A	A	C	A

Źródło: WIOŚ Lublin

Tabela nr 2. Klasa strefy uzyskana w ocenie jakości powietrza za 2015 r. dokonanej ze względu na ochronę roślin

Nazwa strefy	Kod strefy	Zanieczyszczenia podlegające ocenie		
		SO ₂	NO _x	O ₃
lubelska	PL0602	A	A	A

Źródło: WIOŚ Lublin

Strefa lubelska w ocenie jakości powietrza za 2015 r. dokonanej ze względu na ochronę zdrowia została zaliczona do klasy C ze względu na zanieczyszczenie powietrza pyłem PM₁₀, PM_{2,5} oraz benzo/ó/pirenu. Stężenia benzenu, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i ozonu zostały zaliczone do klasy A. Ze względu na kryteria mające na celu ochronę roślin, dla wszystkich zanieczyszczeń strefę lubelską zaliczono do klasy A.

Ze względu na swój w większości rolniczy charakter, obszar gminy nie jest obszarem zagrożonym pod względem zanieczyszczenia powietrza. Na ich terenie brak jest większych zakładów przemysłowych, emitujących zanieczyszczenia gazowe czy też pyły. Stąd też głównymi źródłami zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego są zanieczyszczenia komunikacyjne – liniowe oraz pochodzące ze źródeł niskiej emisji.

3.1.2 Wody powierzchniowe

Obszar gminy Piaski należy do dwóch dorzeczy rzek III rzędu, bezpośrednich dopływów Wieprza. Do Stawka odwadniany jest obszar północno-zachodni, stanowiący 35% pow. gminy. Pozostała część jest hydrograficznie podporządkowana Giełczwi. W górnej części rzeka ta została uregulowana i wybudowano dwa betonowe stopnie spiętrzające wodę. Rzeka Sierotka, dopływ Giełczwi, ma długość 8 km. Na długości 2,5 km została uregulowana i wybudowano tam dwa jazy. Sierotka w swoim biegu od źródeł nie pobiera wody, lecz ją traci. W obrębie gminy znajduje się także górny bieg Stawka o długości 6 km. Na terenie gminy znajduje się pięć zespołów stawów o powierzchni blisko 100 ha, które związane są ze wszystkimi trzema rzekami.

Głównym źródłem zanieczyszczenia wód są zanieczyszczenia zawarte w spływach powierzchniowych z terenów zurbanizowanych, nieuporządkowana gospodarka ściekowa w wiejskich jednostkach osadniczych oraz nieumiejętne nawożenie mineralne i organiczne. Na stopień zanieczyszczenia wód powierzchniowych niewątpliwie wpływa

również rodzaj skały macierzystej, którą w gminie stanowią głównie lessy. Właściwości utworów lessowych sprawiają, iż gleby cechują się dużym zagrożeniem na degradację erozją wodną. Jednym z najpoważniejszych problemów wywoływanych przez erozję wodną gleb jest zanieczyszczanie wód powierzchniowych poprzez wprowadzanie do nich wraz ze spływem powierzchniowym znacznych ilości wyerodowanego materiału glębowego, co w efekcie powoduje zwiększenie ilości zawiesin.

Obszar Gminy Piaski znajduje się w obrębie Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP):

PLRW200062448 Sierotka- Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW. JCWP znajduje się w obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubelskiego z 23.03.2005 (Dz. Urz. 73 poz. 1524) przedmiotem ochrony obszaru chronionego od wód zależne jest różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów, siedliska gatunków. W szczególności: rzeki, źródła, torfowiska, łągi, olsy.

PLRW2000624469 Giełczewka od źródeł do Radomirki- Wpływ działalności antropogenicznej na stan JCW generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu JCW. Jednocześnie JCWP znajduje się w obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 3 Wojewody Lubelskiego z 23.03.2005 (Dz. Urz. 73 poz. 1524) przedmiotem ochrony obszaru chronionego od wód zależne jest różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów, siedliska gatunków. W szczególności: rzeki, źródła, torfowiska, łągi, olsy.

PLRW2000624549 Stoki Zakres działań naprawczych, w stosunku do obszaru zdegradowanego, w kwestii środowiskowej powinien dotyczyć rzek zanieczyszczonych i zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych. Priorytetowe działania naprawcze powinny mieć na celu poprawę stanu jakości wód powierzchniowych oraz właściwego funkcjonowania rzek, przywrócenia bądź wzmocnienia funkcji przyrodniczych oraz zapewnienia drożności rzek jako korytarza ekologicznego. W Programie gospodarowania wodami dorzecza Wisły JCW znajduje się w obszarów przeznaczonych do ochrony siedlisk lub gatunków ustanowionych w ustawie o ochronie przyrody, dla których utrzymanie lub poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. Zgodnie z Rozporządzeniem Nr 2 Wojewody Lubelskiego z 23.03.2005 Dz.Urz. 73 poz. 1523 przedmiotem ochrony obszaru chronionego od wód zależne jest różnorodność biologiczna, kompleks ekosystemów, siedliska gatunków. W szczególności: rzeki, zjawiska krasowe, krasowe źródła i wywierzyska, źródła, łągi, olsy, torfowiska niskie, flora i fauna ekosystemów wodno-błotnych.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że dla zachowania walorów hydrograficznych zlewni (nierzadko o dużym znaczeniu dla rekreacji), w celu ochrony ilościowej i jakościowej zasobów wodnych ustanawia się, jako formę planistycznej ochrony hydrosfery, projektowane obszary ochronne zlewni wód powierzchniowych. Gospodarowanie na terenie zlewni chronionych powinno uwzględniać:

- ochronę mokradeł, w tym dolin rzecznych oraz pozadolinnych podmokłości, bagien i torfowisk przed odwodnieniem;
- konieczność uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej;

- eliminację ognisk zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych;
- wykluczenie lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko i przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, które mogą spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza.

Zakres działań naprawczych, w stosunku do obszaru zdegradowanego, w kwestii środowiskowej powinien dotyczyć rzek zanieczyszczonych i zagrożonych nieosiągnięciem celów środowiskowych. Priorytetowe działania naprawcze powinny mieć na celu poprawę stanu jakości wód powierzchniowych oraz właściwego funkcjonowania rzek, przywrócenia bądź wzmocnienia funkcji przyrodniczych oraz zapewnienia drożności rzek jako korytarza ekologicznego.

Zlewnie wód powierzchniowych chronione są prawnie poprzez obejmowanie ich statusem obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych. Ochrona wód według *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity z dnia 19 kwietnia 2016 roku, Dz. U. 2016, poz. 672)* polega na zapewnieniu ich jak najlepszej jakości, w tym utrzymywanie ilości wody na poziomie zapewniającym ochronę równowagi biologicznej, w szczególności przez utrzymywanie jakości wód powyżej albo co najmniej na poziomie wymaganym w przepisach oraz doprowadzanie jakości wód co najmniej do wymaganego przepisami poziomu, gdy nie jest on osiągnięty.

Wody podziemne i obszary ich zasilania podlegają ochronie, polegającej w szczególności na zmniejszaniu ryzyka zanieczyszczenia tych wód poprzez ograniczenie oddziaływania na obszary ich zasilania oraz utrzymywaniu równowagi zasobów tych wód, o czym mówi *art. 98 pkt 1 ustawy Prawo ochrony środowiska*.

W celu zapewnienia odpowiedniej jakości wody ujmowanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także ze względu na ochronę zasobów wodnych, *ustawa Prawo wodne* przewiduje możliwość ustanowienia stref ochronnych ujęć wody oraz obszarów ochronnych zbiorników wód śródlądowych, w których obowiązują zakazy, nakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wody w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją.

Naczelnym celem w zakresie ochrony zasobów wodnych, jest utrzymanie lub osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód, w tym również zachowanie i przywracanie ciągłości ekologicznej cieków. Cel ten jest realizowany m. in. przez opracowanie dla każdego wydzielonego w Polsce obszaru dorzecza planu gospodarowania wodami. Jednym z narzędzi mającym na celu usprawnienie procesu osiągania celów środowiskowych jest realizacja ustaleń *Planu gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły*” (*MP 2011 Nr 49, poz. 549*), który jest podstawowym dokumentem planistycznym w zakresie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Zgodnie z *art. 13 ust. 7 RDW*, plany gospodarowania wodami muszą być poddawane przeglądowi i uaktualnianie najpóźniej w ciągu 15 lat, licząc od wejścia w życie przytoczonej powyżej Dyrektywy, czyli do 22 grudnia 2015 roku, a następnie aktualizowane co 6 lat. Aktualizacja planów gospodarowania wodami jest przyjmowana przez Radę Ministrów w drodze rozporządzenia, kierując się koniecznością osiągnięcia celów środowiskowych oraz powszechnym charakterem Planu gospodarowania wodami. **Obecnie trwa procedura legislacyjna projektu aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.** Celem środowiskowym dla jednolitych części wód powierzchniowych jest ochrona, poprawa oraz przywracanie stanu jednolitych części wód powierzchniowych, aby osiągnąć dobry stan tych wód, a także zapobieganie pogorszeniu ich stanu. Wśród celów środowiskowych dla wód podziemnych wymienia się: zapobieganie lub ograniczanie

wprowadzania do nich zanieczyszczeń; zapobieganie pogarszaniu oraz poprawa ich stanu; oraz ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan. W myśl *art. 38j ustawy Prawo wodne*, dopuszczalne jest nieosiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz niezapobieżenie pogorszeniu stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych jeżeli:

- podejmowane są wszelkie działania, aby łagodzić skutki negatywnych oddziaływań na stan jednolitych części wód;
- przyczyny zmian i działań, są uzasadnione nadrzędnym interesem publicznym, a pozytywne efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie tych zmian i działań;

zakładane korzyści wynikające ze zmian i działań, nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska, ze względu na negatywne uwarunkowania wykonalności technicznej lub nieproporcjonalnie wysokie koszty w stosunku do spodziewanych korzyści.

Należy także zaznaczyć, że w Programie gospodarowania wodami dorzecza Wisły nie przewidziano inwestycji polegającej na utworzeniu zbiornika małej retencji. Inwestycja taka została przewidziana w Lokalnym Programie Rewitalizacji w miejscowościach Giełczew, Gardzienice Drugie, Miasto Piaski. Jednakże ze względu na fakt braku projektu technicznego zbiornika, dokładnej lokalizacji, jego wielkości trudno przewidzieć jego oddziaływanie na środowisko naturalne a w szczególności na stosunki wodne.

Analizę stanu czystości rzek na terenie Gminy Piaski opracowano na podstawie oceny jakości rzek przeprowadzonej przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie w 2015 roku.

Tabela nr 3. Ocena jakości wód rzecznych Gminy Piaski

Rzeka	Nazwa punktu pomiarowo kontrolnego	Klasa elementów biologicznych	Klasa elementów hydro morfologicznych	Klasa elementów fizyko chemicznych	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	STAN / POTENCJAŁ EKOLOGICZNY w obszarach chronionych	STAN JCW
Giełczewka od źródeł do Radomirki	Giełczew-Stryjno	III	I	II	UMIARKOWANY		ZŁY

Źródło: WIOŚ Lublin

Cieki wodne na terenie Gminy Piaski są ciekami średnio zanieczyszczonymi. W ciekach w których badane były parametry fizykochemiczne stwierdzono stężenia słabe, dla związków azotu i fosforu. Dla rzek dla których nie prowadzono monitoringu substancji chemicznych, zły stan został zdeterminowany przez umiarkowany stan/potencjał ekologiczny. Duże ilości substancji biogenych (związków azotu i fosforu) doprowadzają do eutrofizacji tj. nadmiernego użyźnienia rzek. Wśród głównej przyczyny

zanieczyszczenia rzek na tym terenie należy wskazać słaby stopień skanalizowania gminy powodujący bezpośrednie zrzucanie ścieków komunalnych do wód lub do ziemi.

Na terenie gminy występują stawy na rzekach Sierotka i Giełczew. Stawy występują w 5 zespołach i związane są ze wszystkimi rzekami. W dolinie rzeki Sierotki zespół stawów znajduje się w Woli Piaseckiej, część powierzchni stawów zarasta i stanowi siedlisko dla ptaków. W dolinie Sierotki są stawy na północ od Piask, stanowiąc największą powierzchnie wodną gminy- ok. 60 ha. Stawy są dobrze utrzymane i częściowo wykorzystane do celów rekreacyjnych. W dolinie rzeki Giełczew istnieje kompleks urządzonych stawów hodowlanych (między Siedliszczkami a Piaskami). Z rzeką Stoki związany jest zespół stawów w Kawęczynie, gdzie na jednym ze stawów urządzone jest kąpielisko.

3.1.3 Wody podziemne

Obszar Gminy Piaski położony jest w zasięgu kredowego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych –GZWP 406- Zbiornik Niecka Lubelska obejmujący tereny na zachód od doliny Wieprza o pow. 6650km²., w tym 1100km², -projektowane Obszary Najwyższej Ochrony i 3310km² – projektowane Obszary Wysokiej Ochrony- zbiornik szczelinowo-porowy o zasobach 1330 tys.m³ /d i średniej głębokości ujęć wynoszącej 85m. GZWP Nr 406 stanowi źródło wody pitnej wysokiej jakości, wymagających prawnej i faktycznej ochrony. Charakteryzuje się wielką powierzchnią, głębokością zbiornika do ok.100 -150m i najczęściej płytkim /od kilku do około 20m/ występowaniem na przeważającym obszarze swobodnego lustra wody, niską naturalną odpornością na infiltrację zanieczyszczeń antropogenicznych, tworzeniem zasobów wód podziemnych przez infiltrację wód opadowych na całym obszarze zbiornika, skierowanym na zewnątrz systemem drenażu naturalnego -do rzek granicznych /Bugu i Wieprza oraz Wieprza i Wisły /i ich dopływów oraz poza SW i N granice zbiornika, szybką wymianą wód w ośrodku skalnym wynikającą ze szczelinowo-porowego charakteru tego ośrodka, wysoką jakością wód podziemnych, rolniczym charakterem regionu o niewielkim stopniu uprzemysłowienia i urbanizacji oraz wysokimi walorami przyrodniczymi. Naturalne warunki ochrony kwalifikują w/w GZWP do obszaru o wysokim poziomie zagrożenia jakości wód podziemnych ze względu na brak nadkładu czwartorzędowego nad wodonoścem lub jego nieciągłość występowania i znaczną przepuszczalność. Na projektowanym obszarze ochrony nie powinny być kontynuowane lub podejmowane działania, które stwarzają zagrożenia dla wód podziemnych, natomiast podmioty prowadzące działalność gospodarczą generującą ścieki, odpady lub stwarzające nadzwyczajne zagrożenia dla środowiska w przypadku awarii powinny być poddawane przeglądowi ekologicznemu. Szczególnie niebezpieczeństwo dla wód podziemnych stwarzają rozszczelnione cysterny z paliwami, rozszczelnione szamba, niewłaściwie zrealizowane lub niewłaściwie eksploatowane składowiska odpadów. Obszary wychodni utworów kredowych na powierzchni topograficzną należą do obszarów bardzo silnego zagrożenia, natomiast pozostałe obszary wierzchowinowe z cienkimi pokrywami lessowymi należą do obszarów średniego zagrożenia wód kredowych. Zanieczyszczenia bakteriologiczne i chemiczne z powierzchni terenu, po przejściu przez strefę aeracji i osiągnięciu powierzchni lustra wody, wykorzystując skomplikowany i trudny do rozpoznania system szczelin, mogą migrować na znaczne odległości. Wody podziemne w utworach górnej kredy mają charakter warstwowo - szczelinowy. Występują one w spękanych marglach, wapieniach i opokach. Przepływ wody odbywa się szczelinami, których wielkość i drożność jest różna w zależności od litologicznego typu skał i genezy szczelin /wietrzeniowe, tektoniczne/. Maksymalna strefa zawodnienia, która ma znaczenie dla eksploatacji wód podziemnych posiada miąższość od 100 do 150 m. W strefach dyslokacji nieciągłych rozcinających do

różnych głębokości skały węglanowe możliwy jest zasięg krążenia na 200-300m. Na dużych głębokościach na wskutek ciśnienia górotworu szczeliny ulegają zacieśnieniu i utwory górno kredowe można traktować jako bezwodne. Największe dopływy są obserwowane w przedziale 30,0-70,0m i takie głębokości mają w większości studnie wiercone tego rejonu. Wody kredowe posiadają swobodne lustro wody. Lokalne napięcie może być wywołane przez ilastą zwietrzelinę występującą na litej skale, nadkład nieprzepuszczalnych osadów czwartorzędowych lub lite, niespękane bloki masywu skalnego. Kształt kredowego lustra wody zależy od morfologii terenu. Statyczne lustro wód kredowych występuje na bardzo zróżnicowanych wysokościach. W dolinach rzecznych stwierdza się je już na głębokości kilku metrów pod powierzchnią terenu. Sporadycznie stwierdzono samowypływy na 1-2m nad powierzchnię terenu. Na wysoczyznach kredowe lustro wody najczęściej występuje na głębokościach 20-40m.

Obszar gminy leży w zasięgu jednolitych części wód podziemnych: JCWPd 90. JCWPd 90 charakteryzuje się nadwyżką zasobów wód podziemnych w odniesieniu do wielkości poboru, wynoszącego około 12 % wielkości zasobów. Na obszarze JCWPd nie występują zanieczyszczenia wód podziemnych. Wody dobrej jakości, wymagają na ogół prostego uzdatniania.

W ramach krajowego monitoringu jakości wód podziemnych, w latach 2010 i 2012, Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadził badania jakości wód podziemnych w w/w jednolitych częściach wód podziemnych.

Tabela nr 4. Ocena jakości wód podziemnych Gminy Piaski

Nazwa JCWP	Stan Chemiczny	Stan Ilościowy
2012		
JCWPd 90	DOBRY	DOBRY

Źródło: WIOŚ Lublin

Zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego planowane jest objęcie północno - zachodniej części gminy Piaski obszarem szczególnej ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP). Natomiast pozostały obszar gminy, łącznie z obszarem miasta, planowany jest do objęcia jako obszar ochrony GZWP wysokiej. Ponadto zachodnia część gminy ma być zaliczona do ekologicznego obszaru funkcjonalnego rzek. Utworzenie tego typu obszarów ochronnych ma na celu wprowadzenie zasad zagospodarowania koniecznych dla zapewnienia odpowiedniej ilości i jakości zasobów wód podziemnych.

3.1.4 Hałas

Hałas określa się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące za pośrednictwem powietrza na organizm ludzki (w tym na organ słuchu i inne zmysły jak i inne elementy organizmu człowieka). Hałas uważany jest za jeden z czynników zanieczyszczających środowisko. W związku z rozwojem komunikacji, uprzemysłowieniem i postępującą urbanizacją stanowi on dużą uciążliwość dla człowieka. Może powodować częściową lub całkowitą utratę słuchu. Ponadto bywa przyczyną nadciśnienia, zaburzeń nerwowych, zaburzeń w układzie kostno-naczyniowym, wywołuje zmęczenie, złe samopoczucie, utrudnia wypoczynek.

Ze względu na środowisko oraz źródło generujące, hałas dzielimy na:

- komunikacyjny - generowany jest przez ruch drogowy, kolejowy i lotniczy;
- przemysłowy - generowany jest przez zakłady przemysłowe lub poszczególne maszyny i urządzenia zlokalizowane na ich terenie;
- komunalny - generowany jest:
 - wewnątrz budynków mieszkalnych przez węzły cieplne, kotłownie, stacje transformatorowe, instalacje wodno-kanalizacyjne, windy, dźwigi, zsypy śmieci;
 - przez źródła znajdujące się w środowisku zewnętrznym: sklepy, restauracje, dyskoteki, sygnały instalacji alarmowych, handlowych punktów obwoźnych oraz sygnały dźwiękowe pojazdów uprzywilejowanych itd.

3.1.4.1 Hałas przemysłowy

Uciążliwość hałasu przemysłowego zależy od ilości źródeł powstawania, czasu pracy tych urządzeń/zakładów, stopnia wytłumienia oraz wartości normatywnej dopuszczalnego poziomu hałasu na danym terenie. Na hałas przemysłowy składają się wszelkie źródła dźwięku znajdujące się na terenie zakładu. Rozróżniamy:

- hałas punktowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków, są to np. wentylatory, sprężarki i inne urządzenia umieszczone na otwartej przestrzeni;
- hałas wtórny - źródła hałasu znajdują się wewnątrz budynków (np. produkcyjnych), gdzie hałas emitowany przez maszyny i urządzenia dostaje się do środowiska przez ściany, strop, drzwi i okna;
- hałas dodatkowy - źródła hałasu znajdują się na zewnątrz budynków i są spowodowane przez obsługę transportową zakładów (transport kołowy) oraz prace dorywcze wykonywane poza budynkami zakładów (np. remonty).

Na terenie Gminy Piaski funkcjonują firmy, warsztaty, podmioty gospodarcze, jednostki handlu detalicznego, osoby fizyczne, których działalność kształtuje klimat akustyczny terenów bezpośrednio z nimi sąsiadujących.

3.1.4.2 Hałas komunikacyjny

Pod pojęciem hałasu drogowego rozumie się hałas pochodzący od środków transportu poruszających się po wszelkiego rodzaju drogach niebędących drogami kolejowymi w tym po torach tramwajowych. Jest to hałas typu liniowego. Stały wzrost ilości pojazdów oraz natężenia ruchu komunikacyjnego spowodował, że zagrożenie hałasem komunikacyjnym jest dużo większe niż hałasem przemysłowym.

Obszar gminy jest stosunkowo dobrze skomunikowany wewnętrznie. Obszar ten pocięty jest siecią dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Zewnętrzny układ infrastruktury drogowej stanowi sieć dróg krajowych i wojewódzkich, do których należy zaliczyć:

- **drogi krajowa:**
 - droga krajowa nr 17 – droga krajowa klasy GP (ruch główny przyspieszony) oraz klasy S we wschodniej części Polski przebiegająca południkowo od wschodnich granic Warszawy (okolica Starej Miłosny i Zakrętu) do drogowego przejścia granicznego Polski z Ukrainą w Hrebennem przez województwa mazowieckie oraz lubelskie. Nazywana jest **Szosa Lubelską**. Łączy

również aglomeracje warszawską oraz lubelską. Jej długość to ok. **306 km**. W całości jest polską częścią europejskiego szlaku **E372** utworzonego 1996 roku. Droga krajowa nr 17 na najdłuższym odcinku ekspresowym (S17) od węzła Kurów-Zachód do węzła Piaski-Wschód (71 km) przebiega wraz z drogą ekspresową S12, z którą tworzy główną oś transportową województwa lubelskiego.

- droga krajowa nr 12 – droga krajowa klasy GP (ruchu głównego przyspieszonego) biegnąca równoleżnikowo przez obszar Polski od granicy z Niemcami w Łęknicy do granicy z Ukrainą w Dorohusku-Berdyszczach. Przebiega przez 6 województw: dolnośląskie, wielkopolskie, łódzkie, mazowieckie, lubuskie i lubelskie. Wschodnie odcinki trasy są częścią trasy europejskiej E372 i E373. Całkowita długość drogi nr 12 wynosi **757 km** (z uwzględnieniem odcinków ekspresowych oznaczonych jako S12). Droga ma wspólny przebieg z drogą ekspresową S17 (E372) na odcinku od węzła *Jastków* do węzła *Piaski-Wschód* (48 km).

➤ **drogi wojewódzkie:**

- droga wojewódzka nr 837 (DW837) – droga wojewódzka w południowej części województwa lubelskiego. Rozpoczyna się w Sitańcu na północ od Zamościa, a kończy w Piaskach na wschód od Lublina. W obu tych miejscowościach łączy się z trasą 17 (E372), jest alternatywną drogą dla tej trasy na odcinku Lublin - Zamość. Przebiega przez powiaty: świdnicki, krasnostawski i zamojski ziemski. Długość tej drogi to ok. 65 km.
- droga wojewódzka nr 836 (DW836)- droga wojewódzka klasy Z w województwie lubelskim, w powiecie lubelskim ziemskim i świdnickim. Łączy **Bychawę** (DW834) z węzłem drogowym "**Piaski-Zachód**" w **Kęblowie** na zachód od Piask (S12/S17). W Piotrkowie na odległości 1,8 km biegnie razem z drogą wojewódzką nr 835. Długość trasy to **25,9 km^[2]**, a wraz z odcinkiem wspólnym z DW835 - **27,7 km**. Właścicielem drogi jest Zarząd Dróg Wojewódzkich w Lublinie - Rejon DW Lublin z/s w Bychawie

Według rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U.2007, Nr 120, poz.826 z późniejszymi zmianami) terenami podlegającymi ochronie akustycznej są tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, wielorodzinnej, zagrodowej, tereny szpitali, szkół, domów opieki społecznej, uzdrowisk oraz tereny rekreacyjno-wypoczynkowe.

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez straty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Lp.	Rodzaj terenu	Dopuszczalne poziomy hałasu w [dB]			
		Drogi lub linie wypoczynkowe		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
		$L_{Aeq D}$	$L_{Aeq N}$	$L_{Aeq D}$	$L_{Aeq N}$
		Przedział czasu odniesienia	Przedział czasu odniesienia	Przedział czasu odniesienia	Przedział czasu odniesienia

		równy 16 godzinom	równy 16 godzinom	równy najmniej korzystnym godzinom dnia kolejno po sobie następującym	równy 1 najmniej korzystnej godzinie nocy
1.	a) Strefa ochronna „A” uzdrowiska b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
2.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci lub młodzieży c) Tereny domów opieki społecznej d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
3.	a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy zagrodowej c) Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe d) Tereny mieszkaniowo – usługowe	65	56	55	45
4.	Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców	68	50	55	45

$L_{Aeq D}$ – równoważny poziom hałasu dla pory dnia w decybelach (dB)

$L_{Aeq N}$ – równoważny poziom hałasu dla pory nocnej w decybelach (dB)

Przy ocenie klimatu akustycznego w zakresie hałasu komunikacyjnego wykorzystuje się także opracowaną przez Państwowy Zakład Higieny skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych hałasów komunikacyjnych tj.:

- mała uciążliwość - $L_{Aeg} \leq 52$ dB
- średnia uciążliwość - 52 dB < $L_{Aeg} \leq 62$ dB
- duża uciążliwość - 63 dB < $L_{Aeg} \leq 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość - $L_{Aeg} > 70$ dB

Hałas komunikacyjny jest głównym źródłem zakłóceń klimatu akustycznego na terenie gminy. Na drogach Gminy Piaski nie prowadzono pomiaru hałasu. Najbliższe pomiary były przeprowadzone na drodze krajowej S17 w Krasnymstawie. Można jedynie domniemywać, że na drogach gminy normy hałasu nie zostały przekroczone. Poniższa tabela obrazuje natężenie hałasu w Krasnymstawie, gdzie nie są przekroczone normy.

Tabela 6. Wyniki pomiarów hałasu drogowego w latach 2009- 2014 w Krasnymstawie

Nazwa odcinka pomiarowego	Nr drogi	LAeqD [dB]	LAeqN [dB]	Wartość przekroczenia (dla zabudowy zagrodowej i rekreacyjnej)	
				Dzień [dB]	Noc [dB]
Krasnystaw ul. Okrzei	S17	63,0	56,0	8	6

Źródło: WIOŚ Lublin

Przekroczenie norm hałasu dopuszczalnego powoduje pogorszenie warunków akustycznych w obrębie tras komunikacyjnych.

3.1.5 Promieniowanie elektromagnetyczne

Wśród zidentyfikowanych, szkodliwych dla środowiska, rodzajów promieniowania powodowanego działalnością człowieka, wyróżnia się :

- **promieniowanie jonizujące**, pojawiające się w wyniku użytkowania zarówno wzbogaconych, jak i naturalnych substancji promieniotwórczych w energetyce jądrowej, ochronie zdrowia, przemyśle, badaniach naukowych,
- **promieniowanie niejonizujące**, pojawiające się wokół linii energetycznych wysokiego napięcia, radiostacji, pracujących silników elektrycznych oraz instalacji przemysłowych, urządzeń łączności, domowego sprzętu elektrycznego, elektronicznego itp., nadmierne dawki promieniowania działają szkodliwie na człowieka i inne żywe organizmy, stąd ochrona przed szkodliwym promieniowaniem jest jednym z ważnych zadań ochrony środowiska.

Znaczenie oddziaływania promieniowania niejonizującego w ostatnich latach rośnie. Powodowane jest to przez rozwój radiokomunikacji oraz powstawanie coraz większej liczby stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych (operatorów publicznych i komercyjnych). Dodatkowymi źródłami promieniowania niejonizującego są stacje bazowe telefonii komórkowej, systemów przywoławczych, radiotelefonicznych, alarmowych komputerowych itp., pokrywających coraz gęstsza siecią obszary dużych skupisk ludności, jak również coraz powszechniej stosowane radiotelefony przenośne.

Wymieniony rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też zwiększenie liczby i powierzchni obszarów o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Należy jednak stwierdzić, że wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększa istotnie zagrożenia dla środowiska i ludności. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki. Nie dotyczy to jednak pól elektromagnetycznych w bezpośrednim otoczeniu wszelkiego rodzaju stacji nadawczych, które lokalnie, w odległościach zależnych od mocy, częstotliwości i konstrukcji stacji, mogą osiągać natężenie na poziomie uznawanym za aktywny pod względem biologicznym. Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym może być stosunkowo łatwo wyeliminowane lub ograniczone pod warunkiem zapewnienia odpowiedniej separacji przestrzennej człowieka od pól przekraczających określone wartości graniczne. W przepisach obowiązujących w Polsce ustalone są dopuszczalne poziomy elektromagnetycznego promieniowania niejonizującego na terenach dostępnych dla

ludzi. Szczególnej ochronie podlegają obszary zabudowy mieszkaniowej, a także obszary, na których zlokalizowane są szpitale, żłobki, przedszkola, internaty.

Na terenie Gminy Piaski Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie nie przeprowadził badania wartości skutecznych natężeń pól elektrycznych promieniowania elektromagnetycznego. Wartości PEM były badane w 2014 roku na sąsiednich obszarach i wyniki przedstawiały się następująco:

- Krasnystaw ul. Lwowaka – 0,11 V/m,
- Świdnik Al. Lotników Polskich 42 - 0,14 V/m

Analiza wyników badań przeprowadzonych na sąsiednim obszarze nie wykazała przekroczeń dopuszczalnej wartości składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego wynoszącej 7 V/m, określonej w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). W związku z powyższym można domniemywać, że na analizowanym obszarze te wartości także nie są przekroczone.

3.1.6 Budowa geologiczna i gleby

Gmina Piaski pod względem jednostek fizycznogeograficznych (według J. Kondrackiego) w całości należy do makroregionu Wyżyna Lubelska. Na poziomie mezoregionów powiat położony jest w obrębie 2 jednostek, tj. Płaskowyżu Świdnickiego i Wyniosłości Giełczewskiej.

Płaskowyż Świdnicki położony w północnej części gminy, gdzie dominują lekko faliste, rozległe równiny denudacyjne, łagodnie nachylone.

Wyniosłość Giełczewska obejmuje środkowo-południową część gminy, która charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą, pociętą wąskimi dolinami i licznymi rozcięciami erozyjnymi.

Obszar gminy położony jest w obrębie jednostki strukturalnej zwanej rowem lubelskim, należąca do platformy wschodnioeuropejskiej. Największy wpływ na ukształtowanie budowy geologicznej odegrały utwory węglanowe kredy i czwartorzędu. Utwory czwartorzędowe zalegają na opokach i gezach nieciągłą pokrywą o zróżnicowanej grubości, od 1 m w części południowo-zachodniej gminy do ponad 40 m w kopalnej rynninie dolinnej w okolicach Emilianowa. Na przeważającej części gminy krajobraz ma charakter specyficzny dla rzeźby lessowej, o dużej dynamice procesów rzeźbotwórczych, przyczyniających się do erozji gleb. W mniejszym stopniu na obszarze gminy odnotowuje się zjawisko erozji wodnej, której procesy zarejestrowano na około 800 ha powierzchni użytków rolnych. Podatność na zjawiska jest szczególnie widoczna w okresie roztopów oraz w wyniku spływu wód po opadach letnich.

Na terenie gminy dominują gleby pyłowe, towarzyszą im gleby brunatne i rędziny a w dolinach występują gleby torfowe. Gleby wykształciły się głównie na utworach pyłowych przypominających lessy właściwe. Najpowszechniej występują gleby płowe, przykrywające różnej miąższości opoki i gezy. Na wapieniach znajdują się płyty rędzin powstałych z humifikacji resztek roślinnych. W obrębie stoków silniej nachylonych występują gleby brunatne wylugowane i kwaśne. Gleby wytworzone z utworów aluwialnych i deluwialnych występują w dolinach rzek Sierotki, Giełczwi i Stawka.

Udział gleb I-IV klasy bonitacyjnej stanowi 99%, są to gleby bardzo dobre i dobre, co świadczy o dużym potencjale zasobów glebowych gminy. Pod względem przydatności

glebowo – rolniczej największą powierzchnię zajmują gleby w kompleksie pszennym dobrym stanowiące 62% powierzchni całkowitej gminy.

Największą powierzchnię gruntów ornyczych stanowią gleby w klasie IIIa (41,6% areалу), w klasie IIIb (31,4%), w klasie II (11,5%) oraz w klasie V (0,9%). Grunty orne I i VII klasy bonitacyjnej stanowią zaledwie po 0,1% całkowitego areálu gruntów ornyczych. 75,3% powierzchni użytków zielonych znajduje się na glebach IV i V klasy bonitacyjnej. Nie występują w gminie gleby najlepsze klasy VI.

Badania jakości gleb ornyczych realizowane w ramach programu „Monitoring chemizmu gleb ornyczych w Polsce w latach 2010 – 2012” prowadzone były przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy w Puławach na zlecenie Głównego Inspektora Ochrony Środowiska i sfinansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. Na omawianym terenie były zlokalizowane jeden punkty pomiarowo badawczy w miejscowości Wierzchowiska Drugie. Badany profil glebowy wykazał duże zróżnicowanie zasobności w przyswajalne formy składników nawozowych (fosfor, potas, magnez) wynikające z warunków naturalnych oraz stosowanego poziomu nawożenia. Nie wykazano pogorszenia wskaźników zasobności gleb w P, K i Mg. Gleby użytków rolnych nie były nadmiernie zasolone i zanieczyszczone siarką. Zawartości siarki przyswajalnej w zdecydowanej większości profili były niskie, co w przypadku wrażliwych roślin może skutkować deficytami siarki. Gleby użytków rolnych nie były zanieczyszczone metalami śladowymi i WWA. W przypadku niklu, chromu, baru i kobaltu nie zaobserwowano przekroczeń dopuszczalnych zawartości. W przypadku żadnego z analizowanych pierwiastków śladowych nie zaobserwowano, na przestrzeni 15 lat, trendu akumulacji w warstwie powierzchniowej gleb obszarów użytkowanych rolniczo.

Źródło zanieczyszczeń stanowi działalność rolnicza oraz oddziaływania komunikacji kołowej. Wyniki badań potwierdzają potrzebę wprowadzenia programów wapnowania oraz systemów produkcji i agrotechniki sprzyjających gromadzeniu materii organicznej w glebie. Zakwaszenie gleb oraz niedostatek próchnicy są istotniejszymi zagrożeniami dla jakości gleb niż poziom potencjalnie toksycznych zanieczyszczeń.

3.1.7 Warunki klimatyczne

Klimat gminy posiada cechy klimatu przejściowego: umiarkowanego kontynentalnego i klimatu morskiego, jednocześnie charakteryzuje się podwyższoną wilgotnością w porównaniu z pozostałą częścią województwa lubelskiego. Ścieranie się mas powietrza powoduje dużą zmienność stanów pogody. Przeważają wiatry zachodnie, słabe i bardzo słabe. Największy wpływ na cechy klimatu lokalnego ma rzeźba. Wyraźne zróżnicowanie klimatyczne występuje pomiędzy dolinami rzecznyymi i terenami wierzchowinowymi. Zarysowuje się lokalne zróżnicowanie podstawowych elementów meteorologicznych w zależności od nachylenia terenu i ekspozycji. Obszary wierzchowinowe są dobrze przewietrzane, charakteryzują się większymi prędkościami wiatru.

3.1.8 Ochrona przyrody i roślinność

W granicach gminy Piaski występują następujące formy ochrony przyrody, wyznaczone na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody: otulina parku krajobrazowego, obszar chronionego krajobrazu, rezerwat przyrody, pomniki przyrody i użytki ekologiczne.

3.1.8.1 Park Krajobrazowy

Otulina Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego - park został utworzony w 1990 roku dla ochrony charakterystycznego krajobrazu centralnej części Wyżyny Lubelskiej. Otulina Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego obejmuje południowo fragment gminy Piaski. Faliste wzniesienia, głęboko wcięte doliny rzek i wąwozy erozyjne to niezwykle urodziwe krajobrazowo formy rzeźby terenu parku. Wzgórza na terenie Parku zbudowane są z twardych, odpornych na erozję piaskowców krzemionkowych i wznoszą się jako charakterystyczne ostańce. Najwyższym wzniesieniem parku jest Boży Dar o wysokości 306,7 m n.p.m., natomiast najlepszym punktem widokowym z którego roztacza się piękny krajobraz jest Szabałowa Góra o wysokości 285 m n.p.m.

Specyfiką Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego jest fakt, że wraz z otuliną jest najważniejszym obszarem źródłiskowym na Lubelszczyźnie. Silnych źródeł jest tu aż 45, w tym kilkanaście źródeł grupowych, skupiających od 4 do 19 wypływów. Źródła położone są głównie w dolinach rzek Giełczwi, Radomirki i Olszanki. Są to główne ciek wodne parku, ich doliny w dużej mierze zachowały naturalny charakter i mają dużą wartość przyrodniczą w silnie zmienionym krajobrazie rolniczym.

Największą powierzchnię w parku – 70%, ze względu na obecność gleb dobrej klasy, stanowią grunty orne. Drugie co do wielkości zajmowanej powierzchni parku są lasy, które stanowią ok. 25 %. Bardzo ważnym elementem Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego są fragmenty ocalałych powierzchni dawnych puszczy pokrywających znaczną część Wyżyny Lubelskiej. Szczególnie cenny jest tutaj 200-letni drzewostan dębu szypułkowego z udziałem buka, który znajduje się na północno-wschodniej granicy swojego naturalnego zasięgu. Lasy parku tworzą dwa kompleksy. Pierwszy z nich to Las Chmielowski z dwoma rezerwatami „Chmiel” i „Olszanka” rozciągający się w północno-zachodniej części Parku między wsiami Piotrkówek i Majdan Policki. Drugi, mniejszy to Las Królewski podzielony na kilka mniejszych fragmentów, położony w centralnej części Parku między dolinami Radomirki i Giełczwi. W kompleksie tym utworzono rezerwat „Las Królewski”. W lasach parku przeważają drzewa liściaste z udziałem grabu, lipy i dębu, występują też bory mieszane i ciepłolubne dąbrowy świetliste. Spotkamy tutaj rzadkie rośliny m.in.: podkolan biały i zielonawy, lilia złotogłów, jaskier kaszubski, wawrzynek wilczełyko, miodownik melisowaty. Wśród grzybów możemy spotkać w parku interesujące okazy m.in. szmaciaka gałęzistego i sromotnika bezwstydnego. W parku występują liczne gatunki ptaków chronionych m.in. kruki, myszołowy, grubodzioby, wilgi, dzięcioły czarne, pełzacze leśne, perkozki, perkozy rdzawoszyje; a także płazów: rzekotki drzewne, ropuchy szare oraz kumaki nizinne. Wśród ssaków na uwagę zasługuje wydra i bóbr oraz nietoperze: mopek i gacek brunatny.

3.1.8.2 Obszary Chronionego Krajobrazu

Czerniejowski Obszar Chronionego Krajobrazu - obszar obejmujący 19 510 ha pomiędzy korytami rzek Bystrzyca i Czerniejówka, jest to teren o bardzo urozmaiconej rzeźbie terenu, licznych źródłach i dolinach rzecznych oraz dużych walorach botanicznych, jest intensywnie wykorzystywany do celów rekreacyjnych i wypoczynkowych; posiada duże walory botaniczne i zróżnicowane cenne ekosystemy. Bogata flora roślin naczyniowych reprezentowana jest przez około 1000 gatunków. Występuje ponad 100 gatunków roślin rzadkich i chronionych: wisienka karłowata, orlik pospolity, zawilec wielkokwiatowy, wężymord stepowy, aster gawędka. Cechą charakterystyczną tego rezerwatu jest występowanie okazałych egzemplarzy lip drobnolistnych i dębów szypułkowych.

W zaroślach u podnóża skarpy zlokalizowano purchawicę olbrzymią – największy i jeden z najrzadszych grzybów w Polsce. Można tu spotkać zimorodka, kilka gatunków dzięcioła, kowalika, czapłę, błotniaka stawowego i parę innych ptaków drapieżnych.

3.1.4.3 Rezerwat przyrody

Rezerwat przyrody „Wierzchowiska”- utworzony w 1983 roku o powierzchni 25,46 ha. Celem ochrony jest zachowanie grądu z lokalną przewagą dębu lub lipy oraz licznymi gatunkami rzadkich i chronionych roślin zielnych. W runie występują: parzydło leśne (*Aruncus sylvestris*), lilia złotogłów (*Lilium martagon*), podkolan biały (*Platanthera bifolia*), gnieźnik leśny (*Neottia nidus-avis*), pierwiosnek lekarski (*Primula veris*), narecznica szerokolistna (*Dryopteris dilatata*), miodownik melisowaty (*Melittis melissophyllum*), rutewka orlikolistna (*Thalictrum aquilegiifolium*), konwalia majowa (*Convallaria majalis*), czartawa drobna (*Circaea alpina*). Do osobliwości rezerwatu można zaliczyć brzozę o wymiarach 250 cm obwodu i wysokości 29m, 3 dęby o wymiarach 310, 485, 400cm obwodu oraz modrzew o wymiarach 237cm obwodu.

3.1.4.4 Pomniki przyrody

Na terenie Gminy Piaski zlokalizowanych jest 6 pomników przyrody. Są to pojedyncze drzewa lub ich grupy.

Tabela nr 7. Pomniki przyrody w Gminie Piaski

Lp	Opis Pomnika Przyrody	Miejscowość
1.	Aleja lipowa	Brzeziczki
2.	2 dęby szypułkowe	Piaski
3.	dąb szypułkowy	Piaski
4.	Jesion wyniosły	Brzezice
5.	3 lipy drobnolistne	Kozice Górne
6.	dąb szypułkowy	Brzezice

Źródło: RDOŚ Lublin

3.1.4.5 Użytki ekologiczne

Tabela 8. Użytki ekologiczne na terenie Gminy Piaski

Nazwa/ lokalizacja	Powierzchnia [ha]	Opis
Kębłów, Piaski, Siedliszczki, Brzeziczki	250	cenne siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt

Źródło: RDOŚ Lublin

3.1.9 Zabytki i dobra materialne

Obecnie na terenie Gminy Piaski występują następujące zabytki kultury materialnej, należą do nich:

- pozostałości parku, ruiny pałacu, aleja dojazdowa w miejscowości Borek,
- zespół dworsko-parkowy: dwór, budynek gospodarczy (obecnie mieszkalny), park z aleją dojazdową w miejscowości Brzezice,
- pozostałości parku, ruiny pałacu, aleja dojazdowa w miejscowości Gardzienice Drugie „Borek”,
- pałac i dawna oficyna zamkowa, wraz z wystrojem wnętrza w miejscowości Gardzienice Pierwsze,
- zespół ogrodowo-dworski: dwór, spichlerz, ogród w miejscowości Kawęczyn,
- zespół dworsko-parkowy: dwór, oficyna, kordegarda, spichlerz, budynek gospodarczy, park w miejscowości Kozice Dolne Kolonia, Wola Piasecka,
- ruina dawnego zboru kalwińskiego w miejscowości Piaski ul. Łachody,
- zespół dworsko-parkowy: dwór, kordegarda, budynki gospodarcze, park ze stawem w miejscowości Wierzchowiska Drugie.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023”

Realizacja ustaleń projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji przyczyni się do zrównoważonego wzrostu gminy poprzez adresowane wsparcie dla przedsięwzięć w celu rozwiązania zidentyfikowanych problemów społecznych, przestrzennych, środowiskowych i gospodarczych gminy. Program Rewitalizacji zakłada koncentrację działań rozwojowych samorządu gminy w określonych sferach strategicznej interwencji. Brak ich realizacji może negatywnie oddziaływać na dalszy rozwój gminy. Największe efekty powinno się uzyskać w sferze społecznej, gospodarczej i środowiskowej. Do potencjalnych zmian zachodzących w gminie w przypadku braku realizacji założeń zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji zalicza się:

- pogorszenie się sytuacji gospodarczej w gminie, poprzez zmniejszenie się jej atrakcyjności dla inwestorów i brak powstawania nowych firm, czego konsekwencją będzie wzrost bezrobocia, co z kolei przyczyni się do pogorszenia jakości życia mieszkańców;
- pogorszenie lokalnego krajobrazu w wyniku braku rewitalizacji obszarów zdegradowanych;
- pogorszenia atrakcyjności gminy związanej z brakiem wystarczającej liczby ośrodków pełniących funkcje kulturalne i rekreacyjne;
- wzrost niezadowolenia mieszkańców, spowodowany ograniczoną możliwością spędzania czasu wolnego;
- pogorszenie atrakcyjności gminy przez wzrost degradacji obiektów zabytkowych i pozostałych budynków;

- wzrost zanieczyszczenia powietrza poprzez brak realizacji zadań z zakresu termomodernizacji budynków;
- ograniczony dostęp do właściwej infrastruktury, usługowej, oświatowej, kulturalnej i rekreacyjno-wypoczynkowej;
- pogorszenie jakości wód powierzchniowych;
- zwiększone zagrożenie występowania zjawiska wykluczenia społecznego
- powiększające się zagrożenie dotyczące bezpieczeństwa mieszkańców.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas jego opracowania

5.1 Ocena spójności celów Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 z celami ustanowionymi w dokumentach rangi międzynarodowej

Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. (komunikat Komisji Europejskiej z dnia 3.03.2010 r.)

Strategia Europa 2020 obejmuje trzy wzajemnie ze sobą powiązane priorytety: rozwój inteligentny, rozwój zrównoważony oraz rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

Rozwój inteligentny to rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji. Realizacja tego priorytetu wymaga podniesienia jakości edukacji, poprawy wyników działalności badawczej, wspierania transferu innowacji i wiedzy w Unii, pełnego wykorzystania technologii informacyjno - komunikacyjnych, a także wdrażania innowacji w formie produktów i usług, które służyć będą wzrostowi gospodarczemu, tworzeniu nowych miejsc pracy i rozwiązywaniu problemów społecznych w Europie i na świecie.

Rozwój zrównoważony oznacza wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej. Jako główne cele wskazuje się: przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych, rozwój technologii przyjaznych środowisku, poprawę efektywności energetycznej oraz większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Dzięki takiemu podejściu Europa będzie mogła prosperować w niskoemisyjnym świecie ograniczonych zasobów, jednocześnie zapobiegając degradacji środowiska, utracie bioróżnorodności i niezrównoważonemu wykorzystywaniu zasobów.

Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznacza wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Niezbędne jest wzmocnienie pozycji obywateli poprzez zapewnienie wysokiego poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje oraz modernizowanie rynków pracy,

systemów szkoleń i ochrony socjalnej, zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia.

„Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023” będzie wspierać osiąganie celów Strategii „Europa 2020” w obrębie wszystkich trzech priorytetów, a wspieranie to będzie odbywać się równolegle na wielu płaszczyznach.

Europejski program walki z ubóstwem

Program ma na celu zapewnienie spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były dostępne dla całej społeczności a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.

Spójność obu dokumentów przejawia się tym, że rewitalizacja projektów zawartych w LPR przyczyni się do włączenia osób ubogich i wykluczonych społecznie w aktywne życie społeczne.

Decyzja 1600/2002/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lipca 2002 r. ustanawiająca szósty wspólnotowy program działań w zakresie środowiska naturalnego

Decyzja 1600/2002 WE ustala zadania i obszary priorytetowe w zakresie:

- działania w sprawie przyrody i różnorodności biologicznej,
- działania w sprawie środowiska naturalnego, zdrowia i jakości życia,
- przeciwdziałanie zmianom klimatycznym,
- działanie w sprawie zagadnień międzynarodowych,
- działanie w sprawie zrównoważonego wykorzystania i gospodarowania zasobami naturalnymi i odpadami.

Spójność obu dokumentów przejawia się:

- w odniesieniu do klimatu- realizacją celu strategicznego ze sfery środowiskowej: Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych i poszanowanie środowiska przyrodniczego,
- w odniesieniu do środowiska naturalnego- dążeniem do wysokiego poziomu ochrony wód powierzchniowych i gruntowych poprzez rozwój kanalizacji sanitarnej, a także dążeniem do osiągnięcia lepszej jakości powietrza poprzez termomodernizację obiektów użyteczności publicznej,
- w odniesieniu do przyrody- uwzględnienie obszarów chronionych, realizacją celu strategicznego ze sfery środowiskowej: Racjonalne korzystanie z zasobów naturalnych i poszanowanie środowiska przyrodniczego.

Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory (tzw. Dyrektywa siedliskowa)

Celem Dyrektywy jest zachowanie siedlisk naturalnych i gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty w stanie sprzyjającym ochronie lub w celu odtworzenia takiego stanu. Dyrektywa wspiera zachowanie różnorodności biologicznej z uwzględnieniem wymagań gospodarczych, społecznych, kulturalnych i regionalnych. Dla realizacji celu, na terenie wszystkich państw UE wyznaczane są specjalne obszary

ochrony, tworzące spójną europejską sieć ekologiczną (Sieć Natura 2000). Sieć, złożona z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku I Dyrektywy i siedliska gatunków wymienione w załączniku II, umożliwi zachowanie tych typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków we właściwym stanie ochrony w ich naturalnym zasięgu lub, w stosownych przypadkach, ich odtworzenie. Państwa członkowskie zobowiązane są do podjęcia odpowiednich działań, w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których obszary te zostały wyznaczone. Plany lub przedsięwzięcia, które nie są bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania obszaru Natura 2000, ale które mogą na nie w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlegają odpowiedniej ocenie ich skutków dla danego obszaru, z punktu widzenia założeń jego ochrony.

Przewidziane w LPR działania na rzecz ochrony poprawy jakości wód w znaczący sposób przyczyniać się będą do osiągnięcia celów Dyrektywy. Jednocześnie realizacja przedsięwzięć polegających na budowie lub modernizacji dróg, a także niektórych przedsięwzięć z zakresu zagospodarowania terenu mogą osłabić cele środowiskowe zawarte w Dyrektywie, wchodząc w konflikt z ochroną siedlisk i gatunków, szczególnie w przypadku realizacji działań na obszarach Natura 2000 lub w ich otoczeniu. Ponieważ we wskazanych wyżej obszarach, LPR przewiduje działania, które mogą osłabiać osiągnięcie celów Dyrektywy, konieczne jest wprowadzenie do tekstu dokumentu zapisów gwarantujących, że rozwój infrastruktury technicznej (transportowej, energetycznej, komunalnej, przeciwpowodziowej), a także rozwój turystyki, będą odbywać się z uwzględnieniem potrzeb zachowania różnorodności biologicznej, zrównoważonego użytkowania zasobów przyrody oraz wymogów ochrony obszarów cennych przyrodniczo, w tym ich integralności i spójności.

Biorąc pod uwagę ochronę funkcji ekologicznych terenów oraz siedlisk i gatunków hydrogenicznych i wyeliminowanie kolizji dróg twardych ze szlakami migracyjnymi (korytarze ekologiczne) lub miejscami rozrodu i regularnego przebywania fauny z jednoczesną poprawą bezpieczeństwa użytkowników dróg wskazane jest przeprowadzenie audytów przyrodniczych w celu identyfikacji obszarów problemowych i zaproponowania właściwych rozwiązań chroniących na etapie opracowywania inwestycji (np. właściwe przepusty wodne zgodne z wymogami przepustów ekologicznych dla zwierząt; stosowanie rozwiązań, które zapewnią ochronę wód powierzchniowych i podziemnych).

Tabela 9 Macierz oceny spójności celów projektu „Prognoza Oddziaływania na środowisko Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023” z celami ochrony środowiska wybranych dokumentów międzynarodowych		Europa 2020					Ramowa Dyrektywa Wodna	Biała Księga Transportu	II Program Działania w Dziedzinie Zdrowia	Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa ptasia	Dyrektywa powodziowa	Dyrektywa w sprawie odpadów			
<p>Objaśnienia:</p> <p>++ znaczne wzmocnienie celów dokumentu</p> <p>+ słabe wzmocnienie celów dokumentu</p> <p>O brak istotnych powiązań między celami dokumentów</p> <p>± możliwe wzmocnienie lub osłabienie celów dokumentu</p> <p>! osłabienie celów dokumentu</p>		poprawa efektywności energetycznej oraz większe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii	przeciwdziałanie zmianom klimatu poprzez ograniczenie emisji gazów cieplarnianych,	rozwój technologii przyjaznych środowisku	zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego	zmniejszenie nierówności w obszarze zdrowia.	poprawę ochrony wód w aspekcie ilościowym i jakościowym	ochrona ekosystemów wodnych oraz ekosystemów lądowych od wód zależnych	rozwój i integracja transportu zbiorowego	rozwój sieci kolejowej, w tym kolei dużych prędkości i wzrost udziału kolei w transporcie pasażerskim	wspieranie rozwoju i integracji badań i innowacji, w zakresie przyjaznych środowisku technologii i rozwiązań w dziedzinie transportu	poprawa bezpieczeństwa zdrowotnego obywateli	zachowanie różnorodności biologicznej	utrzymanie populacji ptaków na odpowiednim poziomie	ograniczanie ryzyka powodziowego i zmniejszanie następstw powodzi	oprawa efektywności gospodarki odpadami poprzez tworzenie zintegrowanych sieci instalacji do umieszkodliwiania i odzysku odpadów
Cele strategiczne	Podobzar I: Integracja społeczności lokalnej, racjonalne kształtowanie przestrzeni oraz zapewnienie dostępności do infrastruktury służącej zaspokajaniu potrzeb mieszkańców	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	
	Odbudowa więzi społecznych mieszkańców w celu wzmocnienia poczucia tożsamości lokalnej i identyfikacji z miejscem zamieszkania	0	±	+	+	0	±	0	0	+	0	0	0	0	0	
	Rozwój aktywności gospodarczej poprzez poprawę warunków do rozwoju przedsiębiorczości	0	±	+	+	0	±	0	0	+	0	0	0	0	0	

		Poprawa infrastruktury zaspokajającej podstawowe potrzeby mieszkańców i ochrona środowiska przyrodniczego	+	+	+	+	0	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0
	Podobszar II: Funkcjonalna i estetyczna przestrzeń tworząca warunki do zamieszkania, rekreacji i wypoczynku społeczności lokalnej, a także do rozwoju aktywności gospodarczej	Wzmocnienie kapitału społecznego oraz integracja społeczności lokalnej	0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rozwój lokalnej przedsiębiorczości w oparciu o zasoby lokalne		0	0	0	+	+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kształtowanie przestrzeni z poszanowaniem środowiska naturalnego		+	+	0	+	±	+	+	0	0	+	+	±	±	0	0	0	0
	Podobszar III: Otwarta i zagospodarowana przestrzeń dla potrzeb społecznych mieszkańców oraz do rozwoju przedsiębiorczości w oparciu o lokalny potencjał	Rozwój kapitału ludzkiego i włączenie społeczności lokalnej w życie społeczne	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0
Wzmocnienie lokalnej gospodarki w wyniku poprawy warunków dla działalności gospodarczej		0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	+	0	0	0	0	0	0
Integracja przestrzenno-funkcjonalna obszaru oraz poprawa jakości środowiska przyrodniczego		+	+	+	+	+	0	0	±	0	0	+	±	±	0	0	0	0

5.2 Ocena spójności celów Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023 z celami ustanowionymi w dokumentach krajowych

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016

Zapisy Polityki ekologicznej państwa – dokumentu wskazanego w ustawie z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2008 nr 25 poz. 150 ze zm.) jako ustanawianego w celu stworzenia warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska w kraju – obejmują działania: o charakterze systemowym (uwzględnienie zasad ochrony środowiska w strategiach sektorowych, aktywizacja rynku na rzecz ochrony środowiska, zarządzanie środowiskowe, udział społeczeństwa w działaniach na rzecz ochrony środowiska, rozwój badań i postęp techniczny, odpowiedzialność za szkody w środowisku, aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym), ukierunkowane na ochronę zasobów naturalnych (ochrona przyrody, ochrona i zrównoważony rozwój lasów, racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, ochrona powierzchni ziemi, gospodarowanie zasobami geologicznymi) oraz poprawę jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego (środowisko a zdrowie, jakość powietrza, ochrona wód, gospodarka odpadami, oddziaływanie hałasu i pól elektromagnetycznych, substancje chemiczne w środowisku). W obrębie każdego zagadnienia problemowego wskazany został główny cel lub cele o charakterze strategicznym – w ramach celów średniookresowych do 2016 r. – oraz kierunki działań na lata 2009-2012 wynikające z diagnozy stanu wyjściowego. Zamierzenia i planowane kierunki działania w obszarze ochrony środowiska nie tylko stanowią kontynuację prac podejmowanych wcześniej, ale wpisują się również w priorytety w skali Unii Europejskiej.

Analiza spójności celów środowiskowych Polityki ekologicznej państwa z celami LPR wskazuje na spójność przede wszystkim w ramach kierunku skoncentrowanego na współpracy w zakresie ochrony środowiska i zabezpieczaniu przed sytuacjami kryzysowymi. Nieliczne zdiagnozowane potencjalne konflikty związane są głównie z „osłabiającym” wpływem na poszczególne cele środowiskowe kierunków związanych z rozbudową infrastruktury, w tym infrastruktury turystycznej, która najczęściej stoi w sprzeczności z ochroną przyrody i ochroną wód. Osłabienie niektórych celów może być również skutkiem rozwoju turystyki. Ostateczny wpływ zapisów LPR na cele Polityki ekologicznej państwa będzie jednak uzależniony przede wszystkim od sposobu realizacji zapisanych działań, ich zakresu, czy uwzględnienia na etapie wdrożeniowym niezbędnych wymogów ochrony środowiska. Zakres oczekiwanej niespójności będzie więc najprawdopodobniej mniejszy, a przedstawione wnioski mają charakter ostrzegawczo-zapobiegawczy i wynikają z ogólnego niejednokrotnie charakteru zapisów LPR. Ograniczenie potencjalnych niespójności możliwe jest poprzez uwzględnienie w dokumentach zapisów gwarantujących rozwój infrastruktury, inwestycji i turystyki przy uwzględnieniu wymogów zrównoważonego użytkowania środowiska przyrodniczego oraz ochrony różnorodności biologicznej i obszarów cennych przyrodniczo, w tym ich integralności i spójności. W przypadku imprez sportowych znacznej rangi kluczową kwestią pozostaje ich charakter, a przede wszystkim lokalizacja – poza obszarami o szczególnych walorach przyrodniczych.

Strategia rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014 - 2020 z perspektywą do 2030 roku

Strategia rozwoju Województwa Lubelskiego jako najważniejszy dokument strategiczny regionu jest zapisem świadomych wyborów społeczności regionu, zorientowanych na rozwiązanie głównych problemów i utrzymanie województwa na

ścieżce trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz podnoszenie konkurencyjności. Obraz Województwa Lubelskiego jako regionu zapewniającego dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie, o nowoczesnej i zaawansowanej technologicznie gospodarce oraz istotnego partnera w procesie rozwoju Europy stanowi wizję dokumentu której osiągnięcie w roku 2020 wymaga skoncentrowania działań realizowanych w regionie w trzech celach strategicznych. W horyzoncie 2020 r. strategiczne cele rozwoju regionu lubelskiego, których realizacji będą służyły działania samorządu województwa, są określone następująco:

- Wzmacnianie urbanizacji regionu,
- Restrukturyzacja rolnictwa oraz rozwój obszarów wiejskich,
- Selektywne zwiększanie potencjału wiedzy, kwalifikacji, zaawansowania technologicznego, przedsiębiorczości i innowacyjności regionu.

W ramach projektu „Lokalny Program Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023” najsilniejszego wzmocnienia celów dokumentu wojewódzkiego należy oczekiwać w związku z realizacją priorytetów związanych z sektora zdrowia, edukacji oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Dokument ten szczególną uwagę zwraca na wymiar terytorialny podejmowanych działań oraz wzmocnienie i lepsze wykorzystanie potencjałów regionalnych. Do 2020 r. nacisk strategiczny zostanie położony głównie na wzmacnianie potencjałów, które w przyszłości zagwarantują długofalowy rozwój, a nie tylko na alokację środków bezpośrednio w dziedzinie, w których występują największe deficyty.

Projekt LPR wyznacza ramy dla skutecznej interwencji publicznej ukierunkowanej na wyznaczone obszary kryzysowe/ problemowe.

6. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

6.1 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016 – 2020, z perspektywą do roku 2023 wyznacza ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko ze względu na ujęcie w przedmiotowym dokumencie działań polegających na:

- Przebudowa dróg gminnych,
- Utworzenie inkubatora przedsiębiorczości wraz z niezbędną infrastrukturą,
- Budowa zbiornika małej retencji

Realizacja tego typu przedsięwzięć nie oznacza jednak wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, lecz kwalifikuje tego typu przedsięwzięcia do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko [w myśl art. 59 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie... w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena na tym etapie

będzie miała charakter bardziej szczegółowy, ponieważ znane będą wtedy dokładne parametry przedsięwzięcia. Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej na potrzeby projektu Programu Rewitalizacji, możliwe jest jedynie wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, w tym na obszary chronione (obszar NATURA 2000), potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania.

Z uwagi na fakt, iż na obecnym etapie sporządzania projektu Programu Rewitalizacji Gminy Piaski, brak jest precyzyjnych informacji odnośnie parametrów przedsięwzięć realizowanych w ramach projektów rewitalizacyjnych, omówione zostaną prawdopodobne oddziaływania i potencjalny wpływ na środowisko naturalne. Na potrzeby identyfikacji potencjalnego wpływu na środowisko przyjęto, iż realizacja projektów rewitalizacyjnych wiązać się będzie z zajęciem terenu pod zabudowę kubaturową i niezbędny dla jej obsługi

Ponizej w tabeli wymieniono najistotniejsze zidentyfikowane problemy środowiskowe Gminy Piaski.

Tabela 10. Zidentyfikowane problemy środowiskowe Gminy Piaski

Komponent Środowiska	Zidentyfikowane problemy środowiskowe
Ludzie	<ul style="list-style-type: none"> - duży poziom wydatków na pomoc społeczną, - niska świadomość ekologiczna mieszkańców, - niekorzystna struktura demograficzna, - postępujący proces suburbanizacji
Różnorodność biologiczna, fauna i flora, obszary chronione	<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych, - nadmierna presja turystyczna na niektórych obszarach, - zaniechanie prowadzenia gospodarki rolnej (zarastanie), - niedostatecznie rozwinięta infrastruktura komunalna i ochrony środowiska,
Woda	<ul style="list-style-type: none"> - zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych, - słabo rozwinięta sieć wodociągowa - kanalizacyjna, - duża ilość szamb przydomowych
Powietrze	<ul style="list-style-type: none"> - narastający ruch samochodowy, intensyfikujący liniową emisję zanieczyszczeń do powietrza oraz hałas szczególnie wzdłuż dróg krajowych i wojewódzkich - wykorzystywanie węgla i drzewa oraz oleju opałowego, jako głównego surowca energetyki ciepłowniczej w gminie, - małe wykorzystanie odnawialnych źródeł energii
Krajobraz	<ul style="list-style-type: none"> - mała funkcjonalność gruntów – duże rozczłonkowanie pól,

	- zdegradowane obszary wiejskie,
Zabytki i dobra materialne	- brak ponadlokalnego punktu informacji turystycznej, - brak zintegrowanego systemu informacji turystycznej, - słaba kondycja obiektów dziedzictwa kulturowego, - brak wydzielonych specjalnych ciągów komunikacyjnych dla pieszych i rowerzystów

Uwarunkowania prawne realizacji LPR na obszarach chronionych

Zakres i warunki realizacji różnych rodzajów działań na obszarach chronionych, regulowane są, w zależności od formy ochrony, przez przepisy prawa. Najbardziej restrykcyjne ograniczenia dotyczą parków narodowych i rezerwatów przyrody, na których terenie zabrania się realizacji wszelkich inwestycji technicznych (zarówno obiektów, jak i urządzeń), które nie służą celom parku narodowego lub rezerwatu przyrody. Jedyny wyjątek stanowią inwestycje liniowe celu publicznego. Na ich realizację na terenie rezerwatu przyrody zezwolenie może wydać Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, po zasięgnięciu opinii regionalnego dyrektora ochrony środowiska. W obu przypadkach jest to możliwe tylko wobec braku rozwiązań alternatywnych i po zagwarantowaniu kompensacji przyrodniczej. Inwestycje celu publicznego mogą być realizowane na terenie: pomnika przyrody, stanowiska dokumentacyjnego, użytku ekologicznego lub zespołu przyrodniczo krajobrazowego, po uzgodnieniu z organem ustanawiającym daną formę ochrony. Na obszarach parków krajobrazowych, mogą obowiązywać zakazy realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, jednak nie dotyczą one inwestycji celu publicznego, a także realizacji przedsięwzięć, dla których sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko nie jest obowiązkowe, a przeprowadzona procedura oceny oddziaływania na środowisko wykaże brak niekorzystnego wpływu na przyrodę parku. Szczególne warunki zagospodarowania terenów w parkach krajobrazowych oraz ograniczenia ich użytkowania, w tym ograniczenia lokalizacji infrastruktury technicznej, jak również warunki lokalizacji planowanych inwestycji celu publicznego, określa się w planach ochrony parku krajobrazowego.

Wobec obszarów Natura 2000 obowiązuje zakaz podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 bądź pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. Zgodnie z zapisami zawartymi w art. 59 ust. 1 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko wymagają przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny został stwierdzony przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgodnie z art. 63 ust.1 w/w ustawy. Przeprowadzenia oceny oddziaływania na obszar Natura 2000 wymagają przedsięwzięcia:

- mogące znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, jeśli nie są bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynikają z jego ochrony;
- mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 jeśli obowiązek przeprowadzenia oceny został stwierdzony na mocy art. 96 ust. 1 ustawy.

O możliwości realizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000 decydują wyniki postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000. Jeśli z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 wynika, że może ono negatywnie wpływać na gatunki lub siedliska przyrodnicze, właściwy miejscowo regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na realizację przedsięwzięcia tylko wtedy, jeśli przemawiają za tym wymogi nadrzędnego interesu publicznego, w tym wymogi o charakterze społecznym i gospodarczym i wobec braku rozwiązań alternatywnych, pod warunkiem wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000. W przypadku gdy negatywne oddziaływanie dotyczy gatunków lub siedlisk o znaczeniu priorytetowym, zezwolenie na realizację przedsięwzięcia może zostać udzielone wyłącznie w celu:

- ochrony zdrowia i życia ludzi;
- zapewnienie bezpieczeństwa powszechnego;
- uzyskania korzystnych następstw o pierwszorzędym znaczeniu dla środowiska przyrodniczego;
- wynikającym z koniecznych wymogów nadrzędnego interesu publicznego, po uzyskaniu opinii Komisji Europejskiej.

Należy zaznaczyć, że na obszarach Natura 2000 (ze względu na ochronę siedlisk oraz siedlisk i gatunków innych niż ptaki) skala i zakres planowanego zagospodarowania rekreacyjno-turystycznego i budowa infrastruktury, energetyki odnawialnej a w szczególności wiatrowej może być realizowana w taki sposób, który nie będzie zagrażać chronionym siedliskom i gatunkom (oznaczonym w Standardowym Formularzu Danych oceną ogólną A, B lub C) z uwzględnieniem zakazu z art.33 ustawy o ochronie przyrody.

Projektowane kierunki strategicznego rozwoju przestrzennego i społeczno-gospodarczego gminy nie mogą obniżać walorów przyrodniczych, krajobrazowych, historycznych i kulturowych Otuliny Krzczonowskiego Parku Krajobrazowego oraz Czerniejewskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu i naruszać obowiązujących w tym obszarze zakazów z uwzględnieniem zmian ustawy o ochronie przyrody w części dotyczącej zakazów w parkach krajobrazowych oraz negatywnie oddziaływać na przyrodę w gminie (miejsca rozrodu i regularne bytowanie gatunków, żerowiska, korytarze migracyjne itp.), który został zdefiniowany w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Należy zadbać aby była możliwość osiągnięcia celów środowiskowych jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych.

Potencjalne korzyści dla obszarów chronionych wynikające z realizacji Programu Rewitalizacji

LPR przewiduje, działania na rzecz aktywnej ochrony środowiska. Z całą pewnością obejmą one także siedliska i gatunki na obszarach chronionych, w tym stanowiące przedmiot ochrony tych obszarów a także zwierzęta, przemieszczające się swobodnie pomiędzy różnymi obszarami. Działanie te, z założenia, służyć będą celom ochrony przyrody.

Także działania służące poprawie jakości środowiska, mogą pozytywnie wpłynąć na stan siedlisk i gatunków także na obszarach chronionych. W ramach kierunku Działania inwestycyjne w zakresie gospodarki niskoemisyjnej, Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców, Tworzenie warunków do wykorzystania i rozwoju energii odnawialnej przewiduje się m.in. wspólne działania na rzecz poprawy jakości powietrza poprzez wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Wody płynące i stojące stanowią podstawowy element środowiska przyrodniczego wielu obszarów chronionych, w tym

obszarów Natura 2000, a związane z nimi gatunki i siedliska stanowią nierzadko przedmiot ochrony tych obszarów. Stan siedlisk i kondycja populacji roślin i zwierząt wodnych i od wód zależnych, w dużej mierze uwarunkowane są jakością wody. W przypadku niektórych gatunków wodnych, odznaczających się wąską skalą tolerancji ekologicznej, wysoka jakość wód warunkuje ich istnienie. Dlatego poprawa jakości wód będzie przekładać się na większą skuteczność ochrony przyrody.

6.2 Przewidywane znaczące oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne) na środowisko, w tym na obszar Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami.

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania inwestycyjne jak i nie inwestycyjne ujęte do realizacji w ramach poszczególnych celów w LPR. Próbę oceny i identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko poszczególnych zadań dokonano w tabelach w tzw. macierzach skutków środowiskowych, które są syntetycznym zestawieniem możliwych pozytywnych, negatywnych, bezpośrednich, pośrednich, krótkoterminowych, długoterminowych oddziaływań tych zadań, w tym na obszar Natura 2000. W Prognozie przyjęto jedynie zidentyfikowane typy skutków środowiskowych oraz oceniono ich wpływ na poszczególne elementy środowiska z uwzględnieniem także wpływu na zdrowie ludzi, dziedzictwo kulturowe, w tym zabytki oraz obszary Natura 2000.

Określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zaplanowanych w LPR przy braku informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć jest bardzo trudne. Biorąc jednak pod uwagę, że większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach LPR wymagać będzie przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. W niektórych przypadkach oddziaływanie, w zależności od aspektu, jaki się rozważa, może mieć jednocześnie negatywny lub pozytywny wpływ na dany element środowiska. Przy tak przeprowadzonej ocenie możliwe było generalne określenie potencjalnych niekorzystnych skutków środowiskowych związanych z realizacją poszczególnych zadań. Ponadto ocenę tę dokonano przede wszystkim pod kątem oddziaływania na środowisko w fazie eksploatacji inwestycji.

Negatywne oddziaływanie na środowisko przyrodnicze przedsięwzięć zawartych w LPR ograniczać się będzie w większości przypadków jedynie do etapu realizacji inwestycji (etapu prac budowlanych związanych z planowaną inwestycją), który wiąże się zazwyczaj z podwyższoną emisją hałasu, emisją spalin z maszyn budowlanych, czy też zwiększoną emisją pyłów. Negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze związane z etapem realizacji inwestycji są oddziaływaniami krótkotrwałymi, odwracalnymi, o lokalnym charakterze. Na etapie eksploatacji oddziaływanie na środowisko będzie znikome, prawdopodobnie mniejsze w stosunku do stanu obecnego.

W tabeli poniżej przedstawiono wpływ poszczególnych przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach LPR na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, ludzi i dobra kultury. Przy ocenie starano się brać pod uwagę końcowy efekt realizacji przedsięwzięcia i jego potencjalne oddziaływania na etapie normalnego funkcjonowania jak również na etapie budowy. Zastosowano następujące oznaczenia:

(0) - brak zauważalnego oddziaływania w zakresie analizowanego przedsięwzięcia;

- (+) - potencjalnie pozytywne oddziaływanie;
- (-/+) - realizacja zadania może spowodować zarówno pozytywne, jak i negatywne oddziaływanie;
- (-) - potencjalnie negatywne oddziaływanie;
- (N) - brak możliwości jednoznacznego określenia spodziewanego oddziaływania.

Budowa budynku użyteczności publicznej w Piaskach – przedszkola z oddziałem żłobka – w tym pomieszczenia przedszkola	0	0	+	0	0	0	0	+	+	0	0	0	+
Koło Gospodyń Wiejskich w Brzeżicach	0	0	+	0	0	0	0	+	+	0	0	0	+
Rewitalizacja Dworu w Brzeżicach	0	0	+	0	0	0	0	+	+	0	0	+	0
Poprawa warunków bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Piaski, w tym zamieszkujących obszary rewitalizacji, poprzez utworzenie zbiornika małej retencji i zagospodarowanie przestrzeni wokół niego na potrzeby turystyczno-rekreacyjne	0	N	+	-/+	-/+	N	-/+	+	+	-/+	0	0	+
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie gminy Piaski	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków wraz z siecią wodociagową na terenie gminy Piaski	0	+	+	0	0	+	0	0	0	0	+	0	0
Budowa energooszczędnego oświetlenia na terenie gminy Piaski	+	0	+	0	0	0	++	0	+	+	+	0	0

W Prognozie przeprowadzono analizę wpływu na środowisko planowanych przedsięwzięć - przy założeniu, że przedsięwzięcia będą spełniały wszystkie obowiązujące obecnie wymagania przepisów Prawa ochrony środowiska. W Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ wskazanych do realizacji w LPR zadań na następujące aspekty środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. Określono czy oddziaływanie to może mieć kierunek negatywny, pozytywny czy obojętny na poszczególne elementy.

W ramach każdego z priorytetów określono szereg działań szczegółowych (inwestycyjnych, organizacyjnych, szkoleniowych, prawnych i innych).

Zidentyfikowano oddziaływania na środowisko poszczególnych priorytetów w odniesieniu do poszczególnych aspektów środowiskowych. Przedstawiono je w formie matrycy pozwalającej na łatwą identyfikację aspektów środowiskowych.

Sumaryczna analiza oddziaływań wykazuje, że realizacja celów i kierunków działań wynikających z LPR będzie miała zdecydowanie pro – środowiskowe oddziaływanie, w związku z czym należy uznać tę realizację za wielce potrzebną.

Działania przewidziane w LPR w sposób zdecydowanie pozytywny wpłyną na realizację i spełnienie celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych określonych w Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły. Pozytywny wpływ będziemy mogli również zaobserwować w obszarze ochrony powietrza. Jednakże inwestycje realizowane na obszarach chronionych mogą generować negatywne oddziaływania na ekosystemy, gatunki roślin lub zwierząt bądź krajobraz polegające na niszczeniu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, fragmentacji ekosystemów i korytarzy ekologicznych, tworzeniu barier utrudniających migrację zwierząt, zmianie warunków abiotycznych siedlisk itp. Dlatego podstawową zasadą jaką należy się kierować wdrażając zapisy LPR powinno być wyprzedzające unikanie konfliktów ze środowiskiem w całości oraz z jego poszczególnymi komponentami na etapie planowania szczegółowej lokalizacji przedsięwzięć. Wymogiem obligatoryjnym jest zgodność z planami ochrony obowiązującymi na terenie rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz planami zadań ochronnych na obszarach Natura 2000. Na obszarach chronionych, które nie posiadają planów ochrony planowanie powinno być poprzedzone rzetelnym rozpoznaniem uwarunkowań środowiskowych, prowadzącym do identyfikacji istotnych problemów i obszarów konfliktowych, a decyzja o lokalizacji wynikać z wielokryterialnej oceny wariantów przedsięwzięcia. Jeśli uniknięcie konfliktów nie jest możliwe, realizacja projektów powinna być uwarunkowana zastosowaniem środków łagodzących negatywne oddziaływania bądź wykonaniem kompensacji środowiskowej.

Przedstawiona ocena ma charakter poglądowy, gdyż dla przedsięwzięć faktycznie oddziałujących na środowisko powinny zostać opracowane szczegółowe raporty o oddziaływaniu na środowisko na etapie ubiegania się o pozwolenie na budowę.

W poniżej została przeprowadzona szczegółowa ocena potencjalnych oddziaływań na środowisko wynikających z realizacji celów, kierunków działań i przedsięwzięć zawartych w LPR oraz sposoby przeciwdziałania, ograniczania i kompensacji. W opisie nie wymieniano wszystkich zadań zawartych w LPR a skupiono się na celach powodujących takie same lub podobne oddziaływanie.

Różnorodność biologiczna

Planowane projekty rewitalizacyjne zawierają działania, które w większości przypadków nie będą znacząco ingerować w różnorodność biologiczną. Projekty polegające na:

- Poprawa warunków bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Piaski, w tym zamieszkujących obszary rewitalizacji, poprzez utworzenie zbiornika małej retencji i zagospodarowanie przestrzeni wokół niego na potrzeby turystyczno-rekreacyjne;
- Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację

w sposób bezpośredni, długoterminowy i stały, zarówno pozytywny, jak i negatywny mogą oddziaływać na bioróżnorodność.

W przypadku projektów dotyczących zapewnienia niezbędnego zaplecza rekreacyjno – turystycznego (m.in. wyznaczenie ścieżek i alejek spacerowych z miejscami do odpoczynku, wyznaczenie miejsc przeznaczonych do grillowania, odpowiednia infrastruktura, w tym: ogólnodostępne toalety, parkingi dla samochodów osobowych, ogrodzone miejsce zabaw dla dzieci) może dojść do zachwiania równowagi w środowisku naturalnym, powodując ubożenie bioróżnorodności poprzez fizyczną degradację, a także zmniejszenie powierzchni lub zmianę charakteru siedlisk. Utworzenie zbiornika wodnego przyczyni się do powstania na tym terenie nowych ekosystemów, co szczególnie będzie sprzyjać rozwojowi gatunków ptaków i roślin wodnolubnych oraz ryb. Projekt wpłynie pozytywnie na bioróżnorodność oraz niektóre gatunki roślin i zwierząt.

Ludzie

Projekty rewitalizacyjne realizowane w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji, będą pozytywnie oddziaływać na warunki życia mieszkańców, wzrost dobrobytu społeczeństwa, poprawę poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także na stan zdrowia mieszkańców. Działania rewitalizacyjne przyczynią się do wzmocnienia więzi społecznych, integracji międzypokoleniowej i wewnątrzpokoleniowej mieszkańców oraz poczucia lokalnej tożsamości. Budowa nowych obiektów kulturalnych i rekreacyjnych, adaptacja budynków istniejących na zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych, a także stworzenie wysokiej jakości oferty kulturalnej wpłynie pozytywnie na aktywizację mieszkańców gminy oraz możliwość wypoczynku i rekreacji zarówno mieszkańców gminy, jak i turystów odwiedzających gminę Piaski. W ramach projektów planuje się poprawę dostępności i jakości oferty usług społecznych, w tym organizację warsztatów i zajęć aktywizujących różne grupy odbiorców, mające na celu pomoc osobom zagrożonym procesami wykluczenia i marginalizacji społecznej. Pozytywne oddziaływania na zdrowie człowieka związane będą z realizacją inwestycji uwzględniających poprawę stanu środowiska przyrodniczego w tym poprawę jakości wód, powietrza, gleb, ale także podnoszące jakość usług zdrowotnych, socjalnych i edukacyjnych. Zadbanie o wszystkie elementy środowiska, usunięcie z nich zanieczyszczeń, wpłynie nie tylko na jego ogólny stan i otoczenie, ale przede wszystkim na poprawę standardów życia ludzi (poprzez redukcję czynników chorobotwórczych bezpośrednio wpływających na ich życie i zdrowie). Przewidywane negatywne oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, krótkoterminowy, chwilowy i odwracalny, który będzie związany z pojawieniem się czynników negatywnych, takich jak hałas, drgania, pylenie, a także emisja zanieczyszczeń do wód i gruntu oraz utrudnienia komunikacyjne. Oddziaływanie negatywne będzie wynikiem podejmowanych inwestycji, które wymagają podejmowania prac budowlanych, modernizacyjnych i montażowych.

Zwierzęta

Projekty rewitalizacyjne realizowane będą głównie na terenach zurbanizowanych, a więc na obszarach już przekształconych przez człowieka, zatem zakłada się brak znaczących

oddziaływać na populację gatunków chronionych, zmniejszenie zasięgu ich występowania czy też pogorszenie jakości i funkcjonowania populacji i siedlisk. Na etapie realizacji projektów związanych z prowadzeniem prac budowlanych związanych z modernizacją budynków, powinno uwzględniać się ochronę ptaków gniazdujących w ścianach budynków (zgodnie z *Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*). W grupie uciążliwości dla fauny w związku z planowaną budową Centrum Aktywności Lokalnej w miejscowości Bystrzejowice Drugie i przedszkola i żłobka oraz utworzenie zbiornika retencyjnego, w obszarze prowadzonych prac budowlanych i na terenie bezpośrednio przyległym do terenu budowy wymienia się: przekształcenie siedlisk zwierząt, emisję substancji szkodliwych dla środowiska, nieumyślne zabijanie i kaleczenie zwierząt, które mogą znaleźć się przypadkowo na placu budowy; hałas powodowany pracą maszyn budowlanych, wzmożonym ruchem środków transportu oraz obecnością ludzi na budowie. Efektem prac budowlanych związanych z utworzeniem zbiornika retencyjnego może być przekształcenie siedlisk zwierząt występujących na terenie planowanej inwestycji.

Rośliny

Planowane projekty rewitalizacyjne w znaczący sposób wpłyną pozytywnie na szatę roślinną, przejawiając się uporządkowaniem i pielęgnacją terenów zieleni (np. projekt Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację). Należy także zaznaczyć, iż na etapie realizacji większości projektów istnieje duże prawdopodobieństwo wystąpienia krótkotrwałego, chwilowego i odwracalnego negatywnego oddziaływania na szatę roślinną, związanego z prowadzeniem prac budowlanych. W przypadku utworzenia zbiornika retencyjnego, działania inwestycyjne, które mogą mieć wpływ na środowisko roślin w okresie budowy będą miały bezpośredni wpływ na siedliska poprzez oddziaływanie na powierzchnię ziemi. Na skutek tych działań nastąpi zmiana warunków siedliskowych. Będą to działania związane z usuwaniem roślin, poruszaniem się maszyn, magazynowaniem materiałów, przemieszczaniem mas ziemnych, a także ewentualne awaryjne wycieki substancji ropopochodnych z układów silnikowych maszyn. Działania te spowodują bezpośrednie zmiany w siedliskach, a także utratę istniejących siedlisk - będą to oddziaływania negatywne. Podczas funkcjonowania do eksploatacji zbiornika retencyjnego nie przewiduje się wystąpienia zagrożeń dla występującej lokalnej roślinności, wręcz przeciwnie, może wystąpić efekt pozytywny z uwagi na fakt, że zbiornik przyczyni się do powstania na tym terenie nowych ekosystemów, co będzie sprzyjać rozwojowi gatunków roślin wodnolubnych. Zbiornik obok funkcji retencyjnych będzie pełnił także funkcję przyrodniczą i turystyczno-rekreacyjną. Bezpośrednie skutki na florę w okresie budowy, związane ze zmianami siedliskowymi, pod względem przestrzennym ograniczone będą do terenu budowy i będą to oddziaływania krótkoterminowe.

Wody

Ingerencja w środowisko naturalne, będąca efektem realizacji projektu polegającego na utworzeniu zbiornika retencyjnego w miejscowościach Piaski, Gardzienice Drugie i Gielczew sprawi, iż jest duże prawdopodobieństwo, iż na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia wystąpią zmiany stosunków wodnych. Utworzenie zbiornika wodnego, zgodnie z *Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 roku w sprawie*

określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Realizacja tego zadania nie oznacza jednak wystąpienia znaczących oddziaływań na środowisko, lecz kwalifikuje tego typu przedsięwzięcie do przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko [w myśl art. 59 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie...] w ramach postępowania w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena na etapie wydania decyzji będzie miała charakter bardziej szczegółowy, ponieważ znane będą wtedy dokładne parametry przedsięwzięcia. W chwili obecnej brak jest danych na temat wielkości, głębokości a nawet dokładnej lokalizacji inwestycji. Na etapie strategicznej oceny przeprowadzanej na potrzeby projektu LPR, możliwe jest jedynie wstępne oszacowanie wpływu na środowisko, w tym na obszary chronione (obszar NATURA 2000), potwierdzenie lub wykluczenie potencjalnego znaczącego negatywnego oddziaływania. Projekt przyczyni się do stworzenia miejsca sprzyjającego wypoczynkowi i rekreacji. Należy sądzić, iż utworzenie zbiornika nie wpłynie na obieg wody w zlewni rzeki Gielczewka i nie naruszy równowagi środowiska przyrodniczego.

Jest prawdopodobne, iż utworzenie zbiornika wodnego przyczyni się do zmiany warunków hydromorfologicznych oraz parametrów fizykochemicznych wody. Zmiany będące efektem utworzenia zbiornika wodnego mogą spowodować wytworzenie zupełnie nowych warunków do formowania odmiennych od dotychczasowych ekosystemów. Dodatkowo negatywne oddziaływanie wyniknie z prac budowlanych polegających na umocnieniu brzegów zbiornika i wykopaniu niecki, wskutek czego mogą być zniszczone lokalne siedliska roślinne. Budowa zbiornika będzie miała także wpływ na wody podziemne.

Wpływ projektu polegającego na utworzeniu strefy rekreacji na wody powierzchniowe będzie obojętny, gdyż na uformowanej wierzchowinie i skarpach porośniętych trawami, krzewami i drzewami, woda opadowa będzie wykorzystywana do wzrostu roślinności, a nadmiar odpłynie po skarpach w dół do zbiornika. Realizacja projektu odbudowy zbiornika nie stanowi zagrożenia dla osiągnięcia celów środowiskowych JCWP – Gielczewka.

Ocenia się, iż charakter projektu ujętego w Programie Rewitalizacji polegającego na utworzeniu zbiornika oraz zagospodarowaniu w celach rekreacyjnych, **nie stoi w sprzeczności z osiągnięciem celów środowiskowych wyznaczonych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły**, jakimi są osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego oraz utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego wód. Niekorzystne oddziaływanie projektu może mieć miejsce tylko na etapie jego realizacji. Jest mało prawdopodobne, iż realizacja projektu spowoduje zmiany stanu wód pod względem fizykochemicznym, biologicznym i hydromorfologicznym, jeżeli na etapie realizacji inwestycji zostaną zastosowane następujące środki łagodzące oddziaływanie:

- zakaz lokalizacji zaplecza budowy i baz materiałowych w dolinie rzeki;
- teren budowy zostanie doprowadzony do stanu pierwotnego po zakończeniu prac budowlanych.

W szerszym kontekście ocenia się, iż realizacja projektów, może przyczynić się do ochrony JCWP i poprawy jakości w stosunku do stanu istniejącego wód powierzchniowych rzek gminy Piaski.

Utworzenie zbiornika wodnego uzasadniona jest nadrzędnym interesem publicznym, pozytywnie efekty dla środowiska i społeczeństwa związane z ochroną zdrowia, utrzymaniem bezpieczeństwa oraz zrównoważonym rozwojem przeważają nad korzyściami utraconymi w następstwie jego odbudowy. Zakładane korzyści nie mogą zostać osiągnięte przy zastosowaniu innych działań, korzystniejszych z punktu widzenia interesów środowiska. W przypadku pozostałych projektów ocenia się, iż ustalenia projektu Programu Rewitalizacji z zakresie ochrony środowiska, w tym ochrony wód, nie pozostają w sprzeczności z celami środowiskowymi dotyczącymi osiągnięcia dobrego stanu wód, określonymi w *Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*. Realizacja projektu dokumentu z wykorzystaniem istniejącej i planowanej do rozbudowy infrastruktury technicznej w zakresie ochrony wód, przy respektowaniu obowiązującego prawa, nie powinna spowodować pogorszenia stanu tych wód.

Jakość powietrza

Planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, w perspektywie długoterminowej, będą dodatnio oddziaływać na jakość powietrza. Projekty związane z termomodernizacją budynków użyteczności publicznej, instalacja oświetlenia energooszczędnego wpłyną pozytywnie na jakość powietrza. Realizacja planowanych projektów rewitalizacyjnych polegających na przeprowadzaniu remontów oraz budowie budynków będzie się wiązać z emisją gazów i pyłów do atmosfery. Oddziaływanie o charakterze negatywnym, krótkotrwałym i odwracalnym będzie występować jedynie w miejscu wykonywanych działań rewitalizacyjnych. Planowana budowa zbiornika wodnego z uwagi na skalę przedsięwzięcia będzie w fazie realizacji potencjalnym źródłem emisji substancji pyłowych i gazowych do środowiska. Zmiany te jednak nie będą znaczące i nie wpłyną na pogorszenie jakości powietrza w sąsiedztwie planowanego przedsięwzięcia w dłuższym okresie czasu. Emisje występujące na etapie realizacji projektów rewitalizacji będą mieć głównie charakter nieorganizowany. Zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 22 grudnia 2004r. w sprawie przypadków, w których wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza z instalacji wymaga pozwolenia (Dz. U. Nr 283, poz. 2840)*, nie wymaga pozwolenia wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji z których wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza następuje w sposób nieorganizowany bez pośrednictwa przeznaczonych do tego celu środków technicznych.

Powierzchnia ziemi

Negatywne oddziaływania związane z realizacją przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w niektórych przypadkach wiążą się z zabudowaniem powierzchni ziemi oraz związanym z tym usuwaniem wierzchnich warstw gleby. W przypadku modernizacji budynków i przystosowywania ich do pełnienia różnych funkcji społecznych, negatywne oddziaływania związane z jest przede wszystkim z powstawaniem odpadów budowlanych. W przypadku realizacji projektu polegającego na utworzeniu zbiornika wodnego, przypuszczalne skutki oddziaływania na powierzchnię ziemi zaznaczą się na etapie prac budowlanych i związane będą z zajęciem powierzchni i emisją zanieczyszczeń w trakcie prowadzenia prac budowlanych. Negatywne oddziaływanie polegać będzie także na fizycznym naruszeniu struktury warstwy glebowej poprzez ruch ciężkich maszyn i samochodów. W związku z tym należy w sposób maksymalny ograniczyć plac budowy oraz uniemożliwić przypadkowe wjazdy na znajdujące się w sąsiedztwie tereny. Wskazane jest aby na etapie projektowym opracować Projekt zagospodarowania terenu budowy.

Klimat

Zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne mogą wpływać na klimat jedynie w mikroskali. Nie przewiduje się znaczących i negatywnych oddziaływań na klimat w wyniku wdrażania ustaleń projektu Programu Rewitalizacji. Specyfika prac ujętych w dokumencie nie przyczyni się do znaczącej negatywnej emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych. Potencjalnie występujące negatywne oddziaływania mogą mieć charakter krótkotrwały, chwilowy i odwracalny o zasięgu lokalnym. Planowane projekty rewitalizacyjne dotyczą remontów budynków, która w konsekwencji przyczyni się do mniejszej emisji gazów i związków chemicznych do atmosfery, a zatem wpłynie pozytywnie na stan aerosanitarny powietrza w skali lokalnej. Obecność zbiornika wpłynie na poprawę mikroklimatu w otoczeniu, a także polepszenie walorów estetycznych i krajobrazowych gminy.

Hałas

Istotnym elementem, z punktu widzenia oddziaływania akustycznego, będzie etap realizacji projektów rewitalizacyjnych. W trakcie realizacji projektów w rejonie lokalizacji inwestycji okresowe zakłócenia akustyczne spowodowane będą pracą ciężkiego sprzętu budowlanego oraz przejazdami pojazdów transportujących materiały i surowce. Podczas prowadzenia prac źródłem hałasu mogą być maszyny wykorzystywane do realizacji inwestycji takie jak np. koparki, spycharki. Zakłada się, iż uciążliwość akustyczna placu budowy może dochodzić od 50m do 100m. Prace związane z budową mają charakter czasowy, a ich czas jest relatywnie krótki.

Krajobraz

Efektem realizacji projektów rewitalizacyjnych możliwe jest znaczne poprawienie jakości krajobrazu. Zaplanowane przedsięwzięcia mają na celu ochronę terenów cennych, zarówno pod względem kulturowym, jak i przyrodniczym. Realizacja projektów z zakresu modernizacji lub budowy budynków infrastruktury społecznej wraz z przebudową terenów otaczających (działania Rewitalizacja Dworu w Brzezicach, Budowa budynku użyteczności publicznej w Piaskach – przedszkola z oddziałem żłobka, Biblioteka multimedialnym centrum wiedzy, kultury i informacji dla mieszkańców gminy Piaski, Poprawa spójności przestrzennej, społecznej i kulturowej Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego poprzez rewitalizację) przyczynią się do podniesienia walorów krajobrazowych obszarów zdegradowanych. Odremontowane budynki infrastruktury społecznej podwyższą walory kulturowe, a tym samym wpłyną na poprawę warunków życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności turystycznej nie tylko miejscowości, w której będzie realizowany dany projekt rewitalizacyjny, ale i całej gminy Piaski. Działania rewitalizacyjne przewidziane w ramach projektu Programu Rewitalizacji wpłyną pozytywnie na jakość przestrzeni obszarów zdegradowanych. Dzięki temu tereny te będą w dalszym ciągu wykorzystywane w sferze aktywności społeczno-gospodarczej ludzi. Wpłynąć to może pozytywnie na ochronę powierzchni ziemi zmniejszając popyt na zabudowę nowych obszarów. W przypadku projektów infrastrukturalnych ważna jest dbałość o zwiększanie powierzchni terenów zieleni na terenach mieszkaniowych oraz estetykę modernizowanych obiektów (powinny wpisywać się w charakter otoczenia). Jedynie na etapie realizacji robót budowlanych oddziaływanie będzie miało negatywny, krótkotrwały i zarazem odwracalny charakter. Dodatkowo przewiduje się, iż wszelkie działania rewitalizacyjne powinny być prowadzone zgodnie z poszanowaniem krajobrazu, przyczyniając się do wzrostu jego jakości. Budowa zbiornika wodnego wnosi skutki o

charakterze długookresowym, wykraczającym poza okres prowadzenia budowy. Budowa zbiornika wodnego wraz z zagospodarowaniem terenu wokół, spowoduje zmiany (infrastruktura turystyczno- rekreacyjna) w krajobrazie lokalnym, jednak z uwagi na charakter inwestycji oraz brak elementów w krajobrazie o znacznych wysokościach, nie będzie ona zakłócać walorów widokowych. Zbiornik będzie pełnił funkcję retencyjną, rekreacyjną z uwagi na walory krajobrazowe i wykorzystywanie go m. in. do wędkarstwa.. Realizacja projektu może pozytywnie wpłynąć na rozwój Gminy Piaski.

Zasoby naturalne

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań wynikających z realizacji projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski.

Zabytki

Planowane inwestycje mają za zadanie chronić, zachowywać i promować tradycje związane z historią gminy. Działania związane z ingerencją w sferę kulturową to przede wszystkim rewaloryzacja obiektów zlokalizowanych w miejscowościach Piaski (tzw. "Kościelec" i Brzeście). Specyfika prac modernizacyjnych wpłynie korzystnie na miejscowość nie zagrażając zabytkom, nie powodując negatywnych oddziaływań i nie ingerując bezpośrednio w środowisko przyrodnicze. Charakter zadań inwestycyjnych określany jest mianem pozytywnego, bezpośredniego i długoterminowego.

Dobra materialne

Większość zadań ujętych w projekcie dokumentu zakłada podniesienie walorów estetycznych gminy Piaski, poprzez uporządkowanie ładu przestrzennego w postaci przebudowy i modernizacji infrastruktury społecznej i technicznej, a także uporządkowanie terenów zieleni, zgodnie z polityką proekologiczną. Działania o charakterze długoterminowym i stałym stanowią pozytywny aspekt, zarówno dla sfery funkcjonalno-przestrzennej gminy (modernizacja zasobów budowlanych, przy jednoczesnym zachowaniu standardów urbanistycznych, budowa ścieżek rowerowych), jak i społecznej (wzrost dostępności i jakości usług publicznych, wzrost oferty turystycznej, rekreacyjnej i kulturalnej). Przewiduje się krótkoterminowe i negatywne oddziaływanie na stan dróg oraz budynków, związane z wzmożonym ruchem samochodowym w obrębie prowadzonych prac remontowych.

Obszary prawnie chronione

Na podstawie przepisów *ustawy o ochronie przyrody*, terenem który uzyskał status obszaru chronionego, jest część zachodnia i południowa gminy o wyjątkowych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, zajmując 8,6% powierzchni gminy. Obszar ten w większości stanowią tereny rolne, niewielkie kompleksy leśne, doliny rzeczne a także tereny częściowo zabudowane. Planowane inwestycje w ramach Programu Rewitalizacji znajdują się poza granicami obszarów prawnie chronionych. Projekt np. budowa przydomowych oczyszczalni ścieków przyczyni się do poprawy stanu jakości rzek i wód podziemnych. Projekt poprawy efektywności energetycznej budynków i przyczyni się do zmniejszenia strat ciepła, co przełoży się na obniżenie kosztów eksploatacji, co z kolei przyczyni się do podniesienia efektywności cieplnej, racjonalizując gospodarkę energetyczną przez podniesienie sprawności istniejącej instalacji c.o. Projekt instalacji oświetlenia energooszczędne w gminie przyczyni się do obniżenia wpływu procesów energetycznych na środowisko i zmniejszenia emisji zanieczyszczeń zgodnie z wymogami

ochrony środowiska. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż wymienione wyżej przedsięwzięcia **nie będą znacząco negatywnie oddziaływały na obszar chroniony**, a ich realizacja nie będzie się wiązała z istotnymi przekroczeniami standardów jakości środowiska. Będą to oddziaływania krótkotrwale ograniczone do obszaru, na którym będą realizowane, nie wykraczające poza zakres inwestycji.

6.3 Oddziaływania wtórne i skumulowane

Oddziaływania skumulowane będą związane z jednoczesną realizacją w kilku zadań w tym samym czasie, na sąsiadujących terenach (akumulacja wpływów w czasie i przestrzeni). Związane będą z okresowym zwiększeniem hałasu i zanieczyszczenia powietrza związanego z etapem prac budowlanych. Należy jednak podkreślić, że natężenie i zakres przewidywanych oddziaływań skumulowanych będą niewielkie. Będą to oddziaływania krótkoterminowe, ograniczone do czasu trwania prac budowlanych. Nie zidentyfikowano oddziaływań skumulowanych wynikających z realizacji innych programów lub planów na tym terenie, w tym samym czasie.

Oddziaływania wtórne zachodzą najczęściej w sytuacji wzrostu jednej emisji, powstającej w związku z ograniczeniem innej. Określenie wtórnych oddziaływań w makroskalowych prognozach, sporządzanych na potrzeby dokumentów strategicznych, biorąc pod uwagę ich zasięg oraz stopień ogólności, jest albo w ogóle niemożliwe, albo obarczone zbyt dużą niepewnością, jak również niecelowe na tak wczesnym etapie planowania.

Zadaniem prognoz, wykonywanych na najwcześniejszym etapie planowania i podejmowania decyzji, jest przede wszystkim zidentyfikowanie możliwości wystąpienia oddziaływań na środowisko oraz określenie ich przybliżonej siły i kierunku, po to by umożliwić skorygowanie celów i założeń rozpatrywanego dokumentu, aby jego potencjalne oddziaływania negatywne (zwłaszcza te najsilniejsze) mogły ulec zmniejszeniu, a oddziaływania pozytywne (zwłaszcza te najsłabsze) zwiększeniu.

W tabeli poniżej przedstawiono relacje pomiędzy potencjalnymi oddziaływaniami przedsięwzięć LPR na poszczególne elementy środowiska oraz oddziaływaniami pośrednimi mogącymi mieć miejsce z związku z realizacją Programu Rewitalizacji.

Tabela 12. Wzajemne powiązania oddziaływań

Element środowiska	Oddziaływania bezpośrednie	Wzajemne powiązania oddziaływań
POWIETRZE I KLIMAT	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Hałas i wibracje ➤ Emisja spalin ➤ Zapylenie ➤ Imisja zanieczyszczeń 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Spaliny i pyły samochodowe zanieczyszczają powierzchnie ziemi, gleby i wody powierzchniowe ➤ Zanieczyszczanie powietrza i zmiany topoklimatu wpływają na florę i faunę ➤ Hałas i wibracje wpływają na zdrowie człowieka i świat zwierzęcy ➤ Zmiany pokrycia powierzchni ziemi wpływają na mikroklimat.
WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Obniżenie poziomu wód gruntowych ➤ Zmiana 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zanieczyszczenia użytkowych poziomów wód podziemnych mają wpływ na zdrowie ludzi ➤ Zmiany poziomu wód gruntowych

	<p>stosunków wodnych</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zanieczyszczenia wód 	<p>(odwodnienia), wpływają na wilgotność gleby, a to z kolei oddziałuje na florę i faunę</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Zanieczyszczenia wód wpływają na bioróżnorodność ➤ Poziom wód gruntowych i stosunki wodne wpływają na stan zdrowotny roślinności danego obszaru, a tym samym na zmiany w krajobrazie ➤ Zmiany pokrycia powierzchni ziemi i jej właściwości filtracyjnych wpływają na reżim wód gruntowych ➤ Zanieczyszczenia użytkowych poziomów wód podziemnych mają wpływ na zdrowie ludzi
FLORA i FAUNA	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zmiany przestrzeni życiowej i ekosystemów ➤ Zagrożenie dla niektórych gatunków ➤ Zmniejszenie bioróżnorodności 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Rozwój transportu, budowa dróg oraz inne procesy urbanizacyjne wpływają na florę i faunę pośrednio poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - Zmiana stanu czystości powietrza, hałasu i drgań, mikroklimatu, poziomu wód gruntowych, zbiorników wód powierzchniowych i podziemnych, zanieczyszczenie gleby i pokrycia powierzchni ziemi ➤ Stan flory i fauny ma wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne człowieka ➤ Stan flory wpływa na krajobraz
GLEBY i ŚRODOWISKO GRUNTOWO-WODNE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zmiany pokrycia powierzchni terenu ➤ Zmiany struktury gruntu, składu biologicznego i chemicznego 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Zmiana pokrycia powierzchni terenu wpływa na zmianę mikroklimatu ➤ Zwiększenie powierzchni nawierzchni nieprzepuszczalnych czyli pogorszenie się własności retencyjnych i filtracyjnych, wpływa to na wody gruntowe i ujęcia wody oraz na mikroklimat. ➤ Zanieczyszczenia opadające na powierzchnię dróg spływają wraz z wodami opadowymi do gleby i wód gruntowych.

6.4 Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Rozważając cele określone w LPR należy stwierdzić, iż niektóre z celów bezpośrednio są skierowane na poprawę stanu środowiska naturalnego, w innych natomiast poprawa środowiska osiągana jest w sposób pośredni. Niemniej jednak należy pamiętać, iż w wyniku realizacji zapisów, LPR mogą powstać negatywne oddziaływania, o których mowa była w poprzednich rozdziałach.

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach LPR, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należy większość inwestycji infrastrukturalnych przede wszystkim: na etapie budowy -inwestycje w zakresie budowy lub modernizacji infrastruktury, drogowej rewitalizacji terenów itp., a także w fazie realizacji i eksploatacji m.in. drogi, infrastruktura turystyczna, zbiorniki wodne. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto, prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy, jaki i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

W trakcie realizacji projektów Programu Rewitalizacji, zaleca się stosowanie nowoczesnych rozwiązań, wpisujących się w koncepcję ochrony przyrody oraz eliminujących i ograniczających negatywne oddziaływania. Warunkiem skutecznej ochrony środowiska przyrodniczego i ograniczenia wpływu planowanych przedsięwzięć na środowisko będzie:

- zakresie ochrony gleb oraz wód powierzchniowych i podziemnych:
 - ❑ minimalizacja emisji zanieczyszczeń dostarczanych do gleby oraz wód podziemnych i powierzchniowych;
 - ❑ zabezpieczyć środowisko gruntowo – wodne przed przenikaniem zanieczyszczeń z terenu gdzie realizowane będą projekty rewitalizacyjne. Ewentualne zanieczyszczenia gruntu substancjami ropopochodnymi natychmiast neutralizować sorbentami;
- w zakresie ochrony przyrody:
 - ❑ racjonalne wykorzystanie zasobów przyrodniczych,
 - ❑ uwzględnienie zasad kształtowania i urządzania terenów zieleni miejskiej i na obszarach wiejskich,
 - ❑ ochrona roślinności i zwierząt w obszarze prowadzonych prac,
 - ❑ zabezpieczenie siedlisk naturalnych;
- w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego:
 - ❑ prowadzenie prac remontowych pod nadzorem Lubelskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków;
 - ❑ realizacja projektów rewitalizacyjnych z uwzględnieniem obiektów wpisanych do rejestru zabytków oraz do ewidencji gminy.
- w zakresie ochrony powierzchni ziemi:
 - ❑ plac budowy poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych zlokalizować z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni

- na zapleczu budowy wyznaczyć miejsce na magazynowanie odpadów, który po zakończeniu prac budowlanych uporządkować;
- w zakresie ochrony przed hałasem akustycznym:
 - prace budowlane, z uwagi na sąsiedztwo niektórych projektów rewitalizacyjnych z terenami podlegającymi ustawowej ochronie akustycznej, prowadzić wyłącznie w porze dziennej;
 - prowadzić stałą kontrolę stanu technicznego środków transportu i urządzeń wykorzystywanych w trakcie budowy, utrzymywać je w pełnej sprawności celem zminimalizowania poziomu hałasu;
- w zakresie ochrony powietrza:
 - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej,
 - prowadzić stałą kontrolę stanu technicznego środków transportu i urządzeń wykorzystywanych w trakcie budowy, utrzymywać je w pełnej sprawności celem zminimalizowania emisji spalania paliw;

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracanego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych.

7. Niedostatki i braki materiałów utrudniające ocenę szkodliwego oddziaływania na środowisko ustaleń projektowanego dokumentu

W trakcie prac nad Prognozą opierano się wszelkich dostępnych materiałach dotyczących przepisów prawnych, sieci „Natura 2000”, danych o stanie środowiska oraz innych dokumentach niezbędnych do opracowania przedmiotowego dokumentu. W trakcie opracowywania Prognozy nie stwierdzono istotnych niedostatków lub braków materiałów, które ograniczyłyby możliwość wykonania Prognozy. Jedynym problemem okazał się ogólny charakter zadań proponowanych w LPR, utrudnił, a w pojedynczych przypadkach wręcz uniemożliwił określenie oddziaływania na środowisko danego przedsięwzięcia.

8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

Zgodnie z art. 104 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w razie stwierdzenia możliwości znaczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na skutek realizacji projektów polityk, strategii, planów lub programów, przeprowadza się postępowanie dotyczące transgranicznego oddziaływania na środowisko.

Skala zaplanowanych przedsięwzięć ma charakter lokalny. W ramach działań objętych projektem Programu Rewitalizacji nie przewiduje się występowania transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023

Zgodnie z *art. 51 ust.3b) ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie (...)*, zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien obejmować przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023, w szczególności w odniesieniu do obszarów NATURA 2000. W wyniku przeprowadzonej analizy nie przewiduje się znaczących negatywnych oddziaływań na cele, przedmiot ochrony i integralność obszaru NATURA 2000, znajdującego się w obrębie gminy Piaski. Jedynym nasuwającym się rozwiązaniem alternatywnym, ograniczającym przewidywane (potencjalne) negatywne oddziaływania wynikające z realizacji projektu Programu Rewitalizacji, może być rezygnacja z realizacji proponowanych projektów, co w przypadku niektórych projektów, skutkowałoby brakiem zajmowania powierzchni terenów biologicznie czynnych.

Dla przyjętych w projekcie Programu Rewitalizacji rozwiązań nie przewiduje się rozwiązań alternatywnych. Proponowane projekty zostały dostosowane do zaistniałych potrzeb społeczeństwa i ściśle określonych celów, które wynikają z wniosków samorządu lokalnego. Na przyjęte rozwiązania wpływ miały także uwarunkowania wynikające z istniejącego stanu zagospodarowania terenów, uwarunkowań ekofizjograficznych oraz ustaleń dokumentów wyższego rzędu.

10. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do roku 2023

W ramach „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023” został opracowany monitoring, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i programów z wcześniej zatwierdzonymi założeniami. Na podstawie informacji zebranych w trakcie monitoringu, możliwe jest dokonanie oceny projektów i programów według wcześniej określonych kryteriów.

Celem prowadzenia obserwacji monitorujących jest ocena stopnia realizacji zamierzeń określonych w LPR. Obserwacje te w głównej mierze polegać będą na dokonywaniu pomiarów wskaźników opisujących stan poszczególnych sfer funkcjonalnych i obszarów strategicznych obszaru. Monitoring realizacji LPR rozwoju obszaru w szczególności dotyczyć będzie:

- gromadzenia informacji na temat produktów będących wynikiem podejmowanych projektów i zadań,
- pomiarów stanu zaawansowania przedsięwzięć podejmowanych w obszarach działań skierowanych na realizację celów na poziomie taktycznym,
- gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących rodzajów i jakości rezultatów prowadzonych działań rozwojowych,

- gromadzenia i przetwarzania informacji na temat zmian ilościowych i jakościowych zachodzących w obszarach strategicznych w wyniku podejmowanych przedsięwzięć,
- gromadzenia i analizy informacji na temat zmian uwarunkowań prawnych dotyczących funkcjonowania samorządu terytorialnego, a także możliwości stosowania nowych rozwiązań w zakresie organizacji, prowadzenia i finansowania działań rozwojowych,
- dokonywania analiz porównawczych i tematycznych.

Tak prowadzony monitoring wypełnia funkcje sprawdzającą i informacyjną. Jego rolą jest dostarczenie danych na temat stanu istniejącego badanych zjawisk w czasie bieżącym. Dla potrzeb monitorowania strategii rozwoju zostały określone trzy podstawowe rodzaje wskaźników. Będą to wskaźniki:

- wskaźniki produktu – wytwory materialne i usługi otrzymywane lub wytwarzane w trakcie realizacji strategii,
- wskaźniki rezultatu – bezpośrednie i natychmiastowe efekty realizacji strategii,
- wskaźniki oddziaływania – konsekwencje strategii, wykraczające poza bezpośrednie i natychmiastowe efekty.

Wyżej wymienione wskaźniki będą służyły liczbowemu określeniu uzyskanych efektów działań, przyczyniających się do realizacji celów. Informacje zebrane w procesie monitoringu będą stanowiły materiał niezbędny do przeprowadzenia ewaluacji dokonań realizowanych i zrealizowanych w efekcie podejmowanych działań zaleconych w strategii rozwoju. Wyniki monitoringu są punktem wyjścia i jednym ze źródeł, wykorzystywanych w ewaluacji. Ewaluacja jest to proces oceny efektów realizacji interwencji publicznej, przeprowadzony w oparciu o odpowiednie kryteria, za pomocą odpowiedniej metodologii, w celu poprawy jakości podejmowanych działań ze szczególnym uwzględnieniem celów, jakie interwencja ma realizować.

Ewaluacja działań, wynikających ze „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023” będzie przebiegała w trakcie jej realizacji, jako ewaluacja on-going oraz po zakończeniu realizacji LPR, jako ewaluacja ex-post:

- ewaluacja on-going – może być realizowana przez cały okres wdrażania strategii, jej celem jest diagnoza i analiza problemów, pojawiających się w trakcie realizacji strategii oraz określenie możliwości ich rozwiązania,
- ewaluacja ex-post – jest ewaluacją podsumowującą, dokonywaną po zakończeniu wdrażania strategii, celem ewaluacji ex-post jest określenie oddziaływania strategii oraz jej trwałości, w tej ewaluacji istotną rolę odgrywa odniesienie się do założonych celów oraz ocena na ile udało się je osiągnąć.

Kryteria przeprowadzania ewaluacji to trafność, skuteczność, efektywność (ewaluacja on-going) oraz skuteczność, efektywność, użyteczność oraz trwałość (ewaluacja ex-post):

- trafność – analiza określonych celów LPR w odniesieniu do zmieniających się potrzeb danego obszaru,
- skuteczność – określenie, czy kierunki działań LPR prowadzą do osiągnięcia celów, analiza tempa wydatkowanych środków oraz efektów podjętych działań w kontekście zaplanowanych wartości docelowych,
- efektywność – analiza kosztów interwencji w odniesieniu do jej skuteczności,
- użyteczność – ocena na ile osiągnięte efekty odpowiadają rzeczywistym problemom społeczno-gospodarczym,
- trwałość – ocena, czy efekty interwencji będą utrzymywać się po jej zakończeniu oraz jak długo będą widoczne jej skutki.

11. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsze streszczenie odzwierciedla układ (rozdziały) prognozy oddziaływania na środowisko.

1. Wprowadzenie

Rozdział stanowi charakterystykę niniejszego dokumentu, w której przedstawiono podstawy prawne, cel i zakres Prognozy oraz metody zastosowane przy jej sporządzaniu. Podstawę prawną sporządzenia Prognozy stanowi art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 z późn. zm.) Celem niniejszej Prognozy jest przeanalizowanie potencjalnego wpływu na środowisko skutków realizacji zamierzeń „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023 ”.

Zakres dokumentu jest zgodny z art. 51 ust 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Lublinie oraz Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Lublinie.

Prace nad opracowaniem Prognozy przebiegały wieloetapowo i obejmowały: ocenę aktualnego stanu środowiska regionu, ocenę potencjalnego wpływu na środowisko założeń realizowanych w ramach LPR, opracowanie propozycji środków mających na celu eliminację lub minimalizację zidentyfikowanych negatywnych oddziaływań na środowisko, ocenę systemu monitoringu skutków wdrażania dokumentu. Najistotniejszą częścią Prognozy stanowi identyfikacja oddziaływań na poszczególne elementy środowiska regionu, której w celu obiektywizacji dokonano w niezależnych grupach eksperckich. Wyniki prac grup porównano i ostatecznie uzgodniono wspólnie, a w celu ich zaprezentowania wykorzystano uproszczoną analizę macierzową (tabelę skutków środowiskowych).

2. Analiza zawartości „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023”

W rozdziale scharakteryzowano oceniany projekt „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023” przedstawiając podstawy prawne jego opracowania, zawartość, główne cele oraz powiązanie z innymi strategicznymi dokumentami szczebla międzynarodowego, krajowego i regionalnego.

3. Opis stanu środowiska naturalnego Gminy Piaski na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Rozdział zawiera analizę stanu środowiska Gminy Piaski, odnoszącą się do jego poszczególnych komponentów (różnorodności biologicznej, fauny, flory, wód, powietrza, powierzchni ziemi, krajobrazu, klimatu, zasobów naturalnych, zabytków). Podstawowymi źródłami informacji na temat środowiska regionu były: dane gromadzone w ramach państwowego monitoringu przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Lublinie, dane gromadzone w ramach statystyki publicznej przez Główny Urząd

Statystyczny. Charakterystyka stanu środowiska przedstawiona w rozdziale 3 jest ściśle powiązana z rozdziałem 6, w którym przedstawiono istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji LPR.

4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016- 2020, z perspektywą do roku 2023

W rozdziale opisano skutki braku realizacji LPR. Rozważanie takiego wariantu tzw. zero jest jednym z podstawowych wymogów opracowania Prognozy. Uznano jednocześnie, że przyjęcie takiego kierunku rozwoju jest czysto hipotetyczne. Określone w LPR cele i kierunki działań opierają się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, stąd też z założenia mają prośrodowiskowy wydźwięk i powinny sprzyjać zachowaniu równowagi w przyrodzie oraz racjonalnemu wykorzystaniu zasobów regionu. W Prognozie stwierdzono, że zaniechanie realizacji założeń LPR doprowadziłoby do pogorszenia warunków i jakości życia ludzi na terenie obszaru, zahamowania prośrodowiskowych (innowacyjnych) zmian w gospodarce, pogorszenia jakości środowiska gmin w wyniku intensyfikacji emisji zanieczyszczeń oraz nadmiernej eksploatacji zasobów.

5. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby w jakich te cele i problemy środowiska zostały uwzględnione podczas jego opracowania

W rozdziale tym opisano cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i krajowym oraz spójność celów niniejszej strategii z tymi celami.

6. Przewidywane oddziaływanie na środowisko

Na podstawie informacji zgromadzonych w rozdziale 3 zidentyfikowano istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji LPR.

Rozdział 6 Prognozy stanowi ocena wpływu na środowisko przewidywanych znaczących oddziaływań skutków realizacji założeń LPR, będąca trzonem dokumentu. Stopień szczegółowości przeprowadzonej oceny jest zdeterminowany makroskalowym charakterem LPR i w związku z tym ogranicza się jedynie do opisowej (jakościowej) identyfikacji prawdopodobnych oddziaływań (kierunków zmian), jakie zachodzą w analogicznych sytuacjach, głównie o charakterze bezpośrednim (relatywnie łatwych do zdiagnozowania). Jednocześnie sporządzona ocena nie obejmuje wszystkich potencjalnych skutków środowiskowych realizacji LPR, gdyż na tak precyzyjne analizy nie pozwala objętość niniejszego opracowania. Większość z zamierzeń inwestycyjnych przewidywanych do realizacji w ramach LPR wymagać będzie przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. W związku z tym przyjęto, że na tym etapie wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych. Dla części zadań ze względu na ich bardzo ogólny charakter nie można było jednoznacznie określić wpływu na środowisko.

Rozdział 6 poświęcono również analizie rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie oraz kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, będących rezultatem realizacji założeń LPR. W analizie podkreślono, że zasadniczo

każdy z celów i strategicznych kierunków działań LPR wpisuje się w listę rozwiązań mających na celu zapobieganie zanieczyszczeniu oraz ochronę środowiska regionu, co wynika z wyraźnego, czytelnego kontekstu środkowego dokumentu, skonstruowanego w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju. Za podstawowe środki zapobiegawcze uznano odpowiednie lokalizowanie poszczególnych inwestycji, przestrzeganie prawa z zakresu ochrony środowiska oraz stosowanie rozwiązań technicznych i technologicznych ograniczających emisję zanieczyszczeń do środowiska. W celu zmniejszenia lub eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko przyrodnicze lub społeczne zaproponowano podjęcie działań łagodzących opisanych dokładnie w rozdziale 6.

7. Niedostatki i braki materiałów utrudniające ocenę szkodliwego oddziaływania na środowisko ustaleń projektowanego dokumentu

W trakcie prac nad Prognozą opierano się wszelkich dostępnych materiałach dotyczących przepisów prawnych, sieci „Natura 2000”, danych o stanie środowiska oraz innych dokumentach niezbędnych do opracowania przedmiotowego dokumentu.

8. Transgraniczne oddziaływanie na środowisko

W rozdziale stwierdzono, że w przypadku LPR nie ma potrzeby przeprowadzania postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko.

9. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie LPR

Program Rewitalizacji został sporządzony w układzie jednowariantowym. Dokument nie zawiera propozycji zadań alternatywnych dla realizacji celów LPR. Sytuacja ta wynika z makroskalowego charakteru opracowania, którego założenia cechują się wysokim stopniem ogólności. W związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych zadań. Dla tego rodzaju opracowań stosowanie kryteriów wariantowości, wykorzystywanych w analogicznych ocenach oddziaływania sporządzanych dla sparametryzowanych przedsięwzięć jest znacznie utrudnione. Należy również podkreślić, że większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach LPR ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia.

10. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień projektu LPR

Celem monitoringu jest opisanie zmian stanu środowiska w wyniku realizacji założeń LPR oraz sprawdzenie czy założone środki łagodzące przyniosą zakładany efekt. Pomiar skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie się odbywał poprzez zestaw odpowiednich wskaźników (mierników). W tym celu należy wykorzystać funkcjonujący na terenie gmin system monitoringu środowiska przyrodniczego prowadzony przez różne instytucje.

SPIS TABEL

Tabela nr 1. Klasa strefy uzyskana w ocenie jakości powietrza za 2015 r. dokonanej ze względu na ochronę zdrowia

Tabela nr 2. Klasa strefy uzyskana w ocenie jakości powietrza za 2015 r. dokonanej ze względu na ochronę roślin

Tabela nr 3. Ocena jakości wód rzecznych Gminy Piaski

Tabela nr 4. Ocena jakości wód podziemnych Gminy Piaski

Tabela 5. Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku powodowanego przez poszczególne grupy źródeł hałasu, z wyłączeniem hałasu powodowanego przez straty, lądowania i przeloty statków powietrznych oraz linie elektroenergetyczne, wyrażone wskaźnikami $L_{Aeq D}$ i $L_{Aeq N}$, które to wskaźniki mają zastosowanie do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska, w odniesieniu do jednej doby

Tabela 6. Wyniki pomiarów hałasu drogowego w latach 2009- 2014 w Krasnymstawie

Tabela nr 7. Pomniki przyrody w Gminie Piaski

Tabela 8. Użytki ekologiczne na terenie Gminy Piaski

Tabela 9 Macierz oceny spójności celów projektu „Prognoza Oddziaływania na środowisko Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do 2023r.” z celami ochrony środowiska wybranych dokumentów międzynarodowych

Tabela 10. Zidentyfikowane problemy środowiskowe Gminy Piaski

Tabela 11. Ocena wpływu na środowisko realizacji niektórych proponowanych zadań „Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016-2020, z perspektywą do 2023 r.”

Tabela 12. Wzajemne powiązania oddziaływań

Lublin, dnia 31 marca 2017r.

Małgorzata Langiewicz

ul. Bandtkich 1

20- 452

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

o spełnieniu wymagań, o których mowa w *art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353)*

Oświadczam, iż jako Autor prognozy oddziaływania na środowisko projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji Gminy Piaski na lata 2016 – 2020, z perspektywą do roku 2023, **spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2** ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353) tj. posiadam ukończone w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym jednolite studia magisterskie związane z nauką o Ziemi – magister geografii oraz 5 -letnie doświadczenie w pracach polegających na opracowywaniu prognoz oddziaływania na środowisko. Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(podpis Autora Prognozy)

